

ПОЛИТИКИНИ ЗАБАВНИК

50
ПАРА
(ДИНАРА)
1952

Година XXVIII
БРОЈ 819
9. септембар 1967.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

КАПЕТАН Кејт

КЕЈТ И ДЕЈВИД ПРЕТРАЖИВАЛИ СУ ОБАЛУ У НАДИ ДА ЋЕ НАИЋИ НА НЕКИ ТРАГ КОЈИ БИ ИХ ОДВЕО ДО НЕСТАЛОГ ЈЕДРЕЊАКА. НАЈЕДНОМ СУ СЕ ПОЈАВИЛИ ЈУДИ ТОМА АЈКУЛЕ...

ТО СУ ОНИ
ШТО СУ НАС
ЈУТРОС
ГОНИЛИ!

У
КЛОПЦИ
СМО!

ЈЕДИНА ШАНСА
НАМ ЈЕ ДА ОТПЛИВА-
МО ДО ОНЕ СТЕНЕ
И ЗАКЛОНИМО СЕ
ИЗА ЊЕ!

ПРИБЛИЖАВАЈУ
НАМ СЕ!
МОРАЋЕМО
ДА ЗАРОНИМО!

ЗАХВАЋЕНИ
ЈАКОМ
СТРУЈОМ
ИЗГУБИЛИ
СУ
ОРИЈЕНТАЦИ-
ЈУ.
УМЕСТО
ИЗА
СТЕНЕ
МОРЕ ИХ ЈЕ
БАЦИЛО
У
САСВИМ
СУПРОТНОМ
ПРАВЦУ.

КАДА СУ, НАЈЗАД, ИЗРОНИЛИ,
ВИДЕЛИ СУ ДА СУ ДОСПЕЛИ У
ЈЕДНУ ПЕЊИНУ.

МИС КЕЈТ,
НИСТЕ
ОЗЛЕЂЕНИ?

НЕ, ДЕЈВИДЕ...
ПОГЛЕДАЈТЕ!

ПА'ТО ЈЕ
"ПЕСМА ВЕТРА"!

У ОВОМ
БРОЈУ:
За почетак
ШКОЛСКЕ
ГОДИНЕ ПОКЛОН
— распореди
у боји

БОРБА ПРОТИВ МОРА СЕ НАСТАВЉА

АНЕГДОТЕ

Одвек је ниска поља Холандије плавило море и гутале олујне стихије. Једна од најстрашнијих катастрофа догодила се у ноћи 1421. године када је водена стихија потопила 65 села и усмртила десет хиљада људи. Борба за исушивање језера и мочвара, главног непријатеља холандског тла, почела је још у седамнаестом веку. Читав народ учествовао је у градњи камених и дрвених насипа. Холандски инжењери конструисали су пумпе за црпање воде које су користиле снагу ветра. Прво научно-стручно исушивање мочвара ширег облика извршено је 1852. године. Тада је у Харлемермеру отето од мора 20 хиљада хектара и Амстердам је најзад спасен од поплава. Почетком двадесетог века направљен је биланс дотадашње борбе против морске стихије. Установљено је да је у току протеклих деценија освојено од

ОВАЈ ГРАД „ИЗРОНИО“ ЈЕ ИЗ МОРА

ВРЕМЕНСКИ ОБРТАЈИ

— Време се мери секундима, часовима, данима и столетима. Герман Титов приликом лета мерно је време обртајима око Земље. ... На другом обртају реферисао сам Централном комитету КПСС о успеху лета... око 12,30 ручао сам, а на шестом обртају — вечерао. Од седмог до 12. обртаја програмом су били предвиђени одмор и спавање. То је било тачно извршено... Пробудно сам се у почетку 13. обртаја... На сваком обртају ја сам видео и ноћ и дан. Било је 17,5 обртаја... За дан и ноћ видео сам 17 дана и толико ноћи, као и 17 космичких зора“.

мора 520.400 хектара тла. На жалост, од XIII столећа до данас море је на разним местима потопило 566.000 хиљада хектара. Прве деценије двадесетог века обележене су огорченом борбом за исушивање Зојдерског залива. Да би се огромна морска мочвара дубока три до пет метара оградиле, употребљено је милион кубних метара камена, 13 милиона кубних метара иловаче и 23 милиона кубних метара песка. Поља која су изронила из воде постала су најплоднија зиратна земља света. Са 20.000 хектара Вирингмера на сталог на месту бившег Зојдерског залива Холандија је

већ 1939. године добијала 40 одсто свог жита, мркве, кром пира, пасуља, грашка и конопље. Следећих деценија борба против мора је још интензивније настављена. Од 1937. до 1942. године исушен је северисточни полдер (холандски терени у приморском појасу) у површини од 48.000 хектара а од 1950. до 1957. године источни Флеволанд у површини од 54.000 хектара. У току је исушивање 60.000 хектара Маркерварда а ускоро ће почети исушивање 46 хиљада хектара јужног Флеволанда. Када је време катастрофа изазваних морском стихијом

изгледало већ предато заборау, Холандију је задесила једна од најтежих несрећа. Догодио се то 1953. године кад је цело острво Валхерен преплављено. Утопило се 1800 људи а 300.000 остало је без домова. Једна од највећих амбиција холандских инжењера је затварање великог залива Ваден између бившег Зојдерског залива и Фригијских острва. Да би се ово постигло потребно је око 40 година мукотрпног рада. Међутим, Холанђани су упорни и стрпљиви. У борби против мора они морају победити.

До вас се не може с пола рубље

Познати руски глумац М. Шчепкин сусрете једног злог позаника, министра
— Шта је то, што вас одовно не виђам? — упита глумац
— Врло просто — одговори министар. Заузет сам од јутра до вечери. С вама глумцима је друга ствар, вас свако може видети за пола рубље!
— То је истина — одговори Шчепкин. — До ваше светлости не може се допрети с пола рубље!

Научников инструмент

Жена Алберта Ајнштајна разгледала је у опсерваторији гигантски телескоп. Астроном који ју је пратио објашњавао је да се помоћу тог инструмента може одредити облик и устројство васионе.

— Ах! — рече Ајнштајнова жена. — Мој муж то исто ради, али он то обично чини на полеђини каквог старог кобурта.

Бићна разлика

На једном пријему два жутокљунца упиташе Волтера како је правилније рећи: „Дајте нам да пијемо“ или „Донесите нам да пијемо“?

— За вас ни један од тих израза не би одговарао — одговори он. — Ви бисте најбоље учинили да кажете: „Поведите нас на појило“.

Ripley's Веровали или не!

УБИЈЕН ЗБОГ ТУЏЕГ СНА

РИМСКИ КОНЗУЛ АПИЈУС ЈУНИЈУС СИЛАНИЈУС ПОГУБЉЕН ЈЕ ЗБОГ ЗАВЕРЕ ПРОТИВ СВОГ ЗЕТА ЦАРА КЛАУДИЈА А ЦА ОСНОВУ ОВЕДОМЕЊА РОБА НАРЦИДА КОЈИ ЈЕ САЊАО ДА ЈЕ КОНЗУЛ ПОКУШАО ДА УБИЈЕ ЦАРА!

КАРИБУ

ИМА ШУПЉЕ ПАПКЕ КОЈИ МУ СЛУЖЕ ДА СЕ ЛАКШЕ КРЕКЕ НА ГЛАТКОМ ЛЕДУ

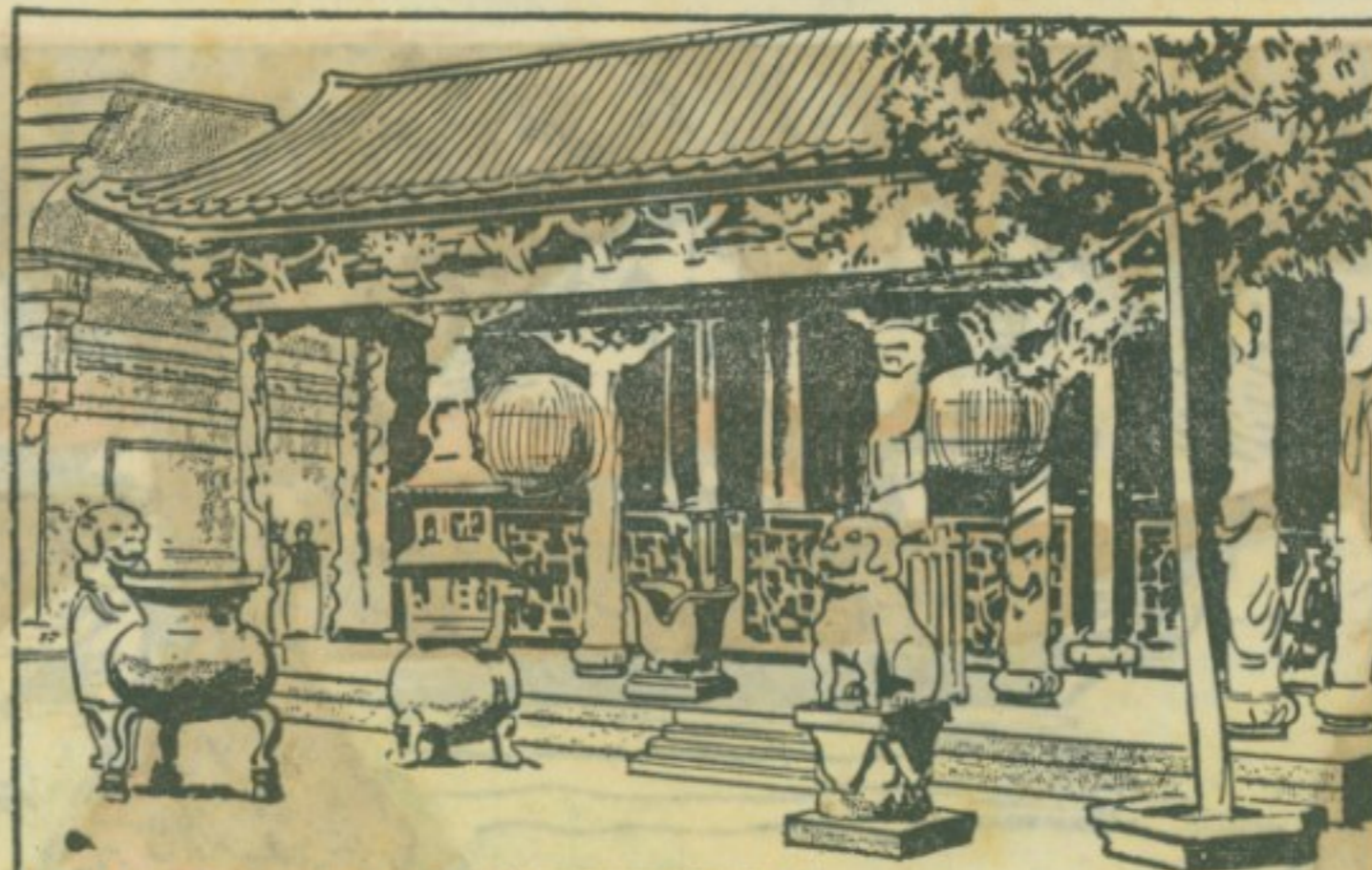
ОДАНИ СИН

ПЕРСИЈСКИ ЦАР ЦАФАР КАН ЗА ВРЕМЕ ЧИТАВЕ СВОЈЕ ДЕСЕТГОДИШЊЕ ВЛАДАВИНЕ ЛИЧНО ЈЕ СЛУЖИО ЗА ТРПЕЗОМ КАО ГОСТ ЈЕ ЗА ЊОМ СЕДЕО КАО ГОСТ И ЊЕГОВ ОТАЦ ДА БИ ПОКАЗАО ДА СЕ НЕ ОТИДИ ШТО МУ ЈЕ ОТАЦ НЕКАД БИО СИРОМАШАН НАДНИЧАР (1182-1192)

ПЛЕСАН МУХОМУЦЕТЕ

ЈЕ И ЖИВОТИЊА И БИЉКА — АПОСРБУЈЕ ЧВРОТУ ХРАНУ КАО ЖИВОТИЊА А РАСТЕ И РАЗМНОЖАВА СЕ КАО БИЉКА

ХРАМ У НИНГПОУ/КИНА/

САГРАЂЕН ЈЕ ИСКЛУЧИВО ЗА МОЛИТВУ ЖЕНА КОЈЕ ОУ СЕ НАДАЈУ ДА КЕ У ДРУГОМ ЖИВОТУ БИТИ РОБЕНЕ КАО МУШКАРЦИ

АУСТРАЛИЈСКА ОРХИДЕЈА-ПАТКА

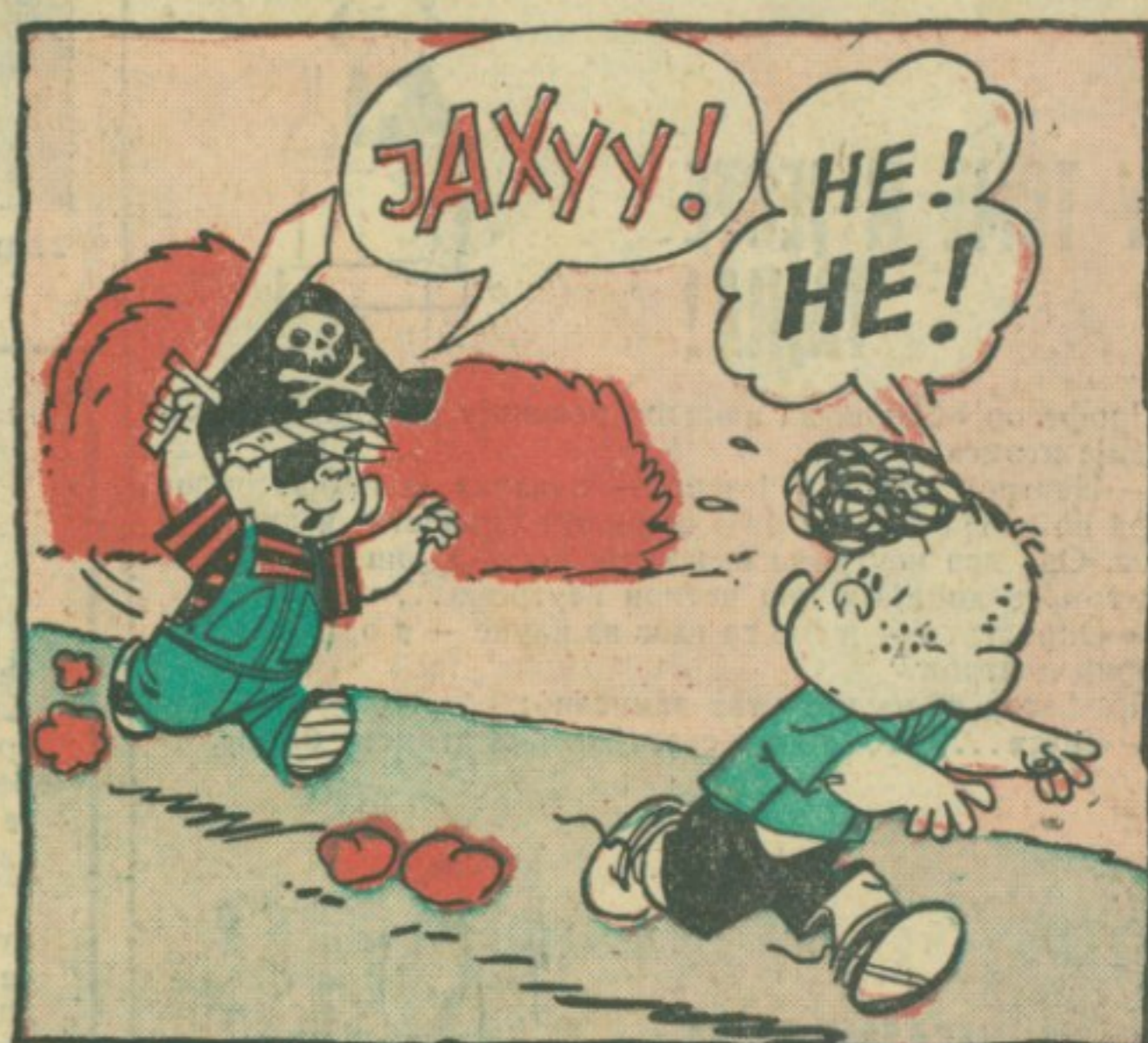
ДОК СЕ ЊИШЕ НА СВОЈОЈ НЕЖНОЈ СТАВЉАЈУЦИ ЗАСТАВИЦИ ЦА ДИВЉУ ПАТКУ У ЛЕТУ

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

НОВА ЕПИЗОДА ДЕНИСОВИХ ВРАГОЛИЈА

ДОЈЕН СТАРАЦА — ШИРАЛИ БАБА МУСЛИМОВ — НАЈСТАРИЈИ ЧОВЕК НА СВЕТУ ИМА 163 ГОДИНЕ. УПРКОС ГОДИНАМА ОН ЈЕ ВРЛО КРЕПАК И ЗДРАВ. ТАЈНА ДУГОГ ЖИВОТА? — НИ ВИНА, НИ ЦИГАРЕ И СВАКОГ ДАНА РАД. ШИРИЛИ МУСЛИМОВ ЖЕНИО СЕ ТРИ ПУТА, ИМАО ЈЕ 23 ДЕТЕ (ВЕЉИНУ ЈЕ НАДЖИВЕО) И 159 УНУКА, ПРАУНУКА, ЧУКУНУКА ИТД.

ТАЈНА ДУГОГ ЖИВОТА

Од чега зависи продужење нашег живота? Пре него што одговоримо на ово питање рећи ћемо неколико речи о узроцима који скраћују живот човека. То су ратови, инфекције и социјалне болести, глад, прекомеран физички рад. Последњих деценија појавиле су се разне теорије које објашњавају превремену старост. У процесу старења важну улогу игра везивно ткиво, које, као последица болести и других поремећаја може да се разграна и почне да буја, нарочито у бубрезима, јетри, плућима, у срчаном мишићу, мозгу и жлездама с унутрашњим лучењем и да пореме-

те њихов рад. А. Аничков видео је старост у губљењу активности везивног ткива. И. Милман је сматрао да се старење јавља као последица несташице кисеоника. И. Менчиков повезивао је узроке старости с отровним материјама које се образују у дебелом цреву, Лоран је узрок старења видео у атрофији полних жлезда. Професор М. Петрова је доказала да узбуђења, систематско премарање и неуспеси доприносе развоју опште нервозе што води поремећају рада органа и система. И тако, за превремено старење постоје и објективни и субјективни разлози.

Неретко сами себи скраћујемо живот. Стални напети односи у служби, породици, претерана употреба алкохола, пушење, „седећи“ начин живота, узимање превише хране — све то скраћује живот. А дуг живот уопште није немогућ. Познати руски научник И. Менчиков и академик А. Богомолец доказали су да се човечији век може продужити до 125—150 година. До истог закључка дошао је академик П. Лазаров. Они своје закључке илустрирају примерима.

У Енглеској је до 133. године живео слуга Роберт Тејлор (1764—1897). Краљица Викторија му је послала свој портрет са поштом: „Дар краљице Викторије Р. Тејлору за успомену на његову дубоку и нечувену старост“. Поклон је толико узбудио старца да је убрзо после тога умро.

У Вестминстерској опатији живео је до своје 125. године Енглец Томас Пар. Он је доживео владавину десет енглеских краљева (Едварда IV, Едварда V, Едварда VI, Ричарда III, Хенриха VII, Хенриха VIII, краљице Марије, краљице Елизабете, краља Јакова и краља Чарлса.

Занимљиви су рекорди дугог живота. Ове године становник планинског Азербејдана Ширали-баба Муслимов навршио је 163 године. Недавно је први пут летео авионом у Баку.

У СССР су 180 година доживели не тако давно Арсигири Хазитов (Грозњенска област) и Тепсе Абзијева. Пакистанец Мохамед Афаал такође је доживео 180, а његов отац више од 200 година.

По правилу, сви они који су дуго живели, радили су до својих последњих дана. Зато, одговарајући на питање постављено у почетку написа, можемо рећи да живот продужава активан рад и активан одмор, правилна исхрана (посне сорте меса и рибе, биљне масти, поврће, воће, гљиве, јагоде, салате, млечни производи, ограничена количина течности и кухињске соли), редовно бавање спортом, ловом, риболовом. Све то јача нервно-мишићни апарат, срце и систем крвних судова, побољшава сан, спречава развој атеросклерозе и самим тим превремено старење.

Сваки човек треба да зна да се његово здравље и његов дуг живот налазе умногоме у његовим сопственим рукама.

ЈЕДНА ОД НАЈСТАРИЈИХ ЖЕНА СВЕТА ТУРКИЊА ХАТИЦЕ ХАТУН — ДАВНО ЈЕ ПРЕВАЛИЛА 150 ГОДИНА.

О проналазачима и научницима САРАДЊА ЗА КАФАНСКИМ СТОЛОМ

— Једном — прича немачки физичар Арнолд Зомерфелд — наишао сам у раду на сложеном математичком проблему. Седео сам неколико сати непрекидно за писањем стола, али идеја за решење није се појављивала. Онда сам се упутио у оближњу кафану, потражио слободан стоцић и поручио јело. И, махинално, опет сам почео да трагам за решењем проблема. Непослушне формуле спустиле су се саме по себи на мермерну површину стола. Али узалуд, и ту су остале непокорене.

Сутрадан сам поново ручао у истој кафани и сасвим случајно сео за исти сто. Погледао сам у њега и остао запањен: мој задатак је био решен! Непознати колега — сигурно очекујући поручено јело — продужио је низ формула изгребаних мојом руком и довео га до тачног резултата.

У ТОМЕ И ЈЕСТЕ ТАЈНА!

Професор објашњава ланчану реакцију на примеру експлозије атомске бомбе. — Неутрон удари у језгро — клизила је професорова кредна по табли — и разбија га на два „парчета“ и два неутрона. Ова два неутрона изазивају цепање још два језгра. При том се добијају још четири неутрона... — Оппростите — јавио се глас из клупе — а одакле узмете први неутрон? Професор се за тренутак замислио: — Знате... у томе се и састоји тајна атомске бомбе.

НАЈКРАЋИ ТЕЛЕГРАМ

Немачки математичар Дирихле (1805—1859) био је врло ћутљив. Кад му се родио син, он је своје тасту послао телеграм, можда, најкраћи у читавој историји телеграфа. Он се састојао из једначине: $2 + 1 = 3$

ТЕРЕТ СЛАВЕ

Ко год познаје теорију диференцијалних једначина зна и теорему Штурма, познатог француског математичара (1803—1855). Она је добила ово име још за живота научника. И кад је Штурм морао да је предаје пред студентима, обично би почињао: — Приступам, господе, доказивању теореме чије име имам част да носим...

ВАРЉИВО НАДАХНУЋЕ

— Кад вам падају на памет значајне идеје? — упитао је неки новинар америчког физичара Скотчарда. — Увек — одговорио је научник — кад ујутру устајем из постеље, док се бријем, слушам радио... Затим долазим у лабораторију и откривам: све су то чисте глупости...

Као граната

Године 1868. у Лондону се одржало ретко суђење. Капетан брода „Дреднот“ тражио је од осигуравајућег друштва одштету, јер је претрпео губитак на отвореном мору.

Брод који је пловио по курсу за Лондон наједном се затресао од снажног удара. Морнари су полетели у труп брода и видели су да је брод почео да се пуни водом која је надирала кроз једну пукотину на боку брода.

Дрвени бок брода „Дреднот“ пробила је риба сабљарка. Позвали су Ричарда Онена, зоолога да да своје мишљење. Он је рекао:

„Риба-сабљарка може да нанесе ударац који је равна ударцу великога маља. Њена брзина је равна брзини пушчаног зрна, а у понеким случајевима њен ударац може бити јак као ударац топовске гранате“.

Према прорачуну академика А. Крилова, риба сабљарка у моменту удараца развија брзину од 90 километара на час. Ако је тешка 500 килограма, онда развија снагу од 200 коњских снага. Одрасла риба сабљарка достиже тежину од 500 до 600 килограма и дужину од пет метара. Са бља код таквих риба може да буде дуга један метар.

НАЈСТАРИЈИ СТАНОВНИК НЕМАЧКЕ ЈОХАН ХАРТЛИБ ЖИВИ У КОБУРГУ (БАВАРСКА) И ИМА 107 ГОДИНА

**ПРОНАЛАСЦИ
ГОДИНЕ**

**КОТЛОВИ —
ЕКСПЛОЗИЈОМ**

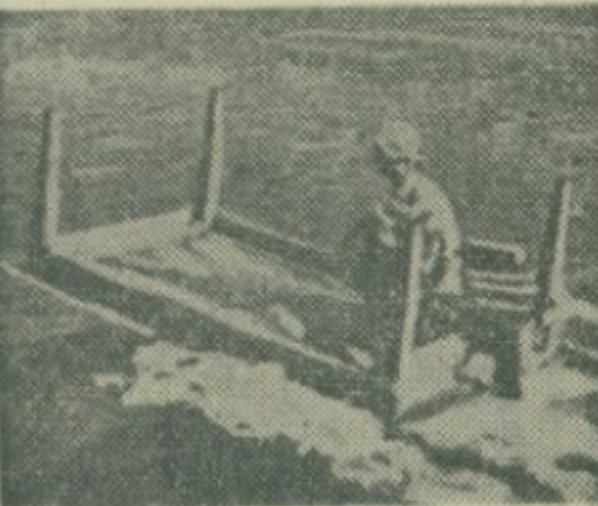
Танка челична плоча полаже се изнад издубљене матрице и ставља у комору с водом. Затим се у води ра-

злегне експлозија и — посао је готов. За свега неколико секунди експлозија је „израдила“ челични котлоу намењен фармацевтској индустрији. Досад су за прављење ових котлова употребљаване металне пресе и за израду једног комада било је потребно осамнаест часова.

ЧАК И КУХИНСКИ СТО

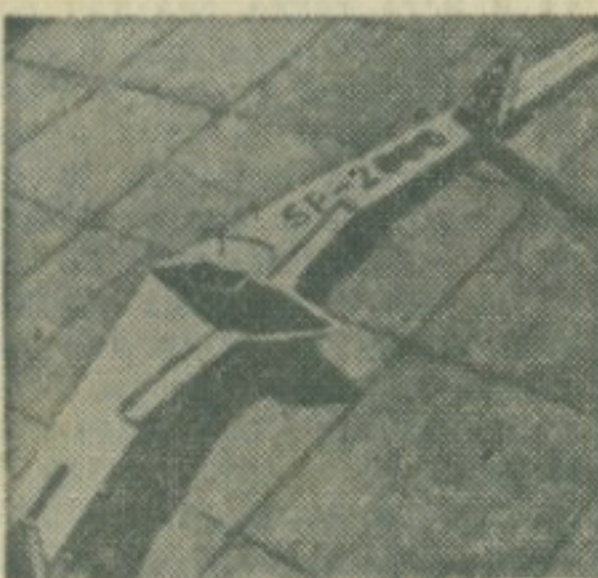
Овај снимак узет из рекламне проспекта једне америчке фирме показује да се, само ако је јачина мотора правил-

но изабрана, може натерати да плови чак и — кухињски сто. Фирма израђује више моторе јачине од 4, 6, 10, 20, 35, 50, 65, 85 и 110 коњских снага.

**Једрилица
без трупа**

Спортисти 35 држава лете на ваздушним једрилицама израђеним у Пољској. Избор

је велики: 12 типова. Међу њима су и најлакше — од фурнира, нешто теже — од алуминијума и оне најмодерније — од пластичних маса. Пољски инжењери и даље раде на конструисању нових модела. Њихов последњи тип је једрилица без трупа чији снимак доносимо.

Кроз иглене уши

Британски инжењери конструисали су минијатурни радио-локациони уређај на ба-

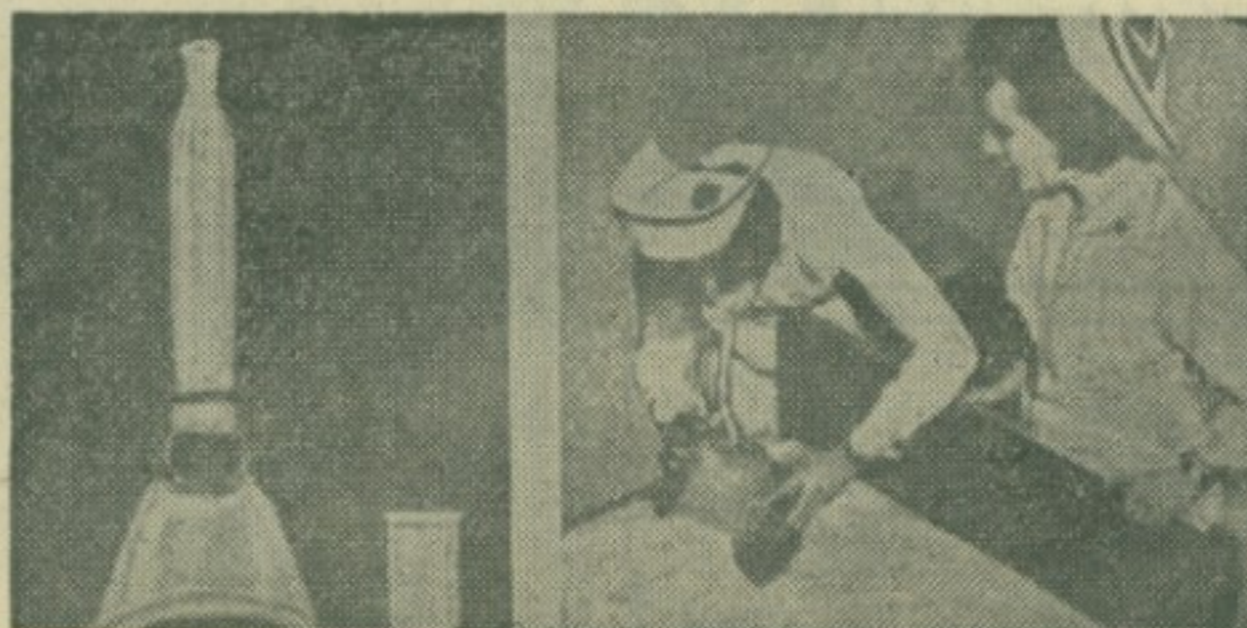

терије чија је тежина свега пола килограма. Главни део

Dan BARRY ФЛАСХ ГОРДОН

овог радара је генератор високе фреквенције толико мали да слободно може да прође кроз ушице обичне игле за шивење. Минијатурни радар користи се за аутоматско одржавање прописаног растојања између аутомобила на путевима као и за сигнале уређаје или за помоћ слепима.

**За
вештачко
дисање**

Сви методи који су се употребљавали за вештачко дисање при спасавању дављеника по свом дејству далеко остају за најстаријим начином „из уста у уста“. Међутим, како овај начин није увек пријатан за спасиоца, сад је конструисан читав низ помоћних апарата мале тежи-

не намењених лекарима и спасилачким екипама. На снимку је један такав апарат који је тежак свега 60 грама. Он се састоји од цеви са нарочитим залиском који се отвара и затвара, излазним отвором и маском која се пацијенту ставља на уста и нос.

Проверавање метком

У екран телевизора марке ста стакла које су израдили „муза“ пуцали су из револверски мајстори. После овог ра. Метак је одскочио не „ватреног проверавања“ телевизиора могу да крену на најогреботину „Све је у реду“, дужи пут без „страха да би — казано је стрелац. екран за време транспортовања могао бити оштећен.

Корисна нејослушност

Макс Планк се једном обратио својем професору Филип Золу и рекао му да има намеру да се бави теоретском физиком.

— Млади човече — зачудио се уважени научник — зашто хоћете да упропастите свој живот? Теоретска физика је у својим основама већ завршена. Има ли смисла бавити се делом које нема перспективе?

„Непослушни“ Планк је ипак прегео на посао. И после неколико година у заједници с још неколико „тврдоглавих“ научника пронашао је квантну механику, теорију која је објашњавала процесе који се дешавају у атому. Данас се она убраја међу најважнија достигнућа научне мисли XX века.

КАО И У ПРОШЛОМ КОНКУРСУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ ЗА НАЈБОЉИ ДЕЧЈИ ЦРТЕЖ И ОВОГ ПУТА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА ОБЈАВИ УСПЕЛЕ РАДОВЕ И НАГРАДИ СВАКИ ЦРТЕЖ СА ПО 2.000.— СТАРИХ ДИНАРА.

МОЈА ДРУГАРИЦА, рад Крстине Дуловић, уч. VIБ Осн. шк. „Душан Јерковић“, Титово Ужице.

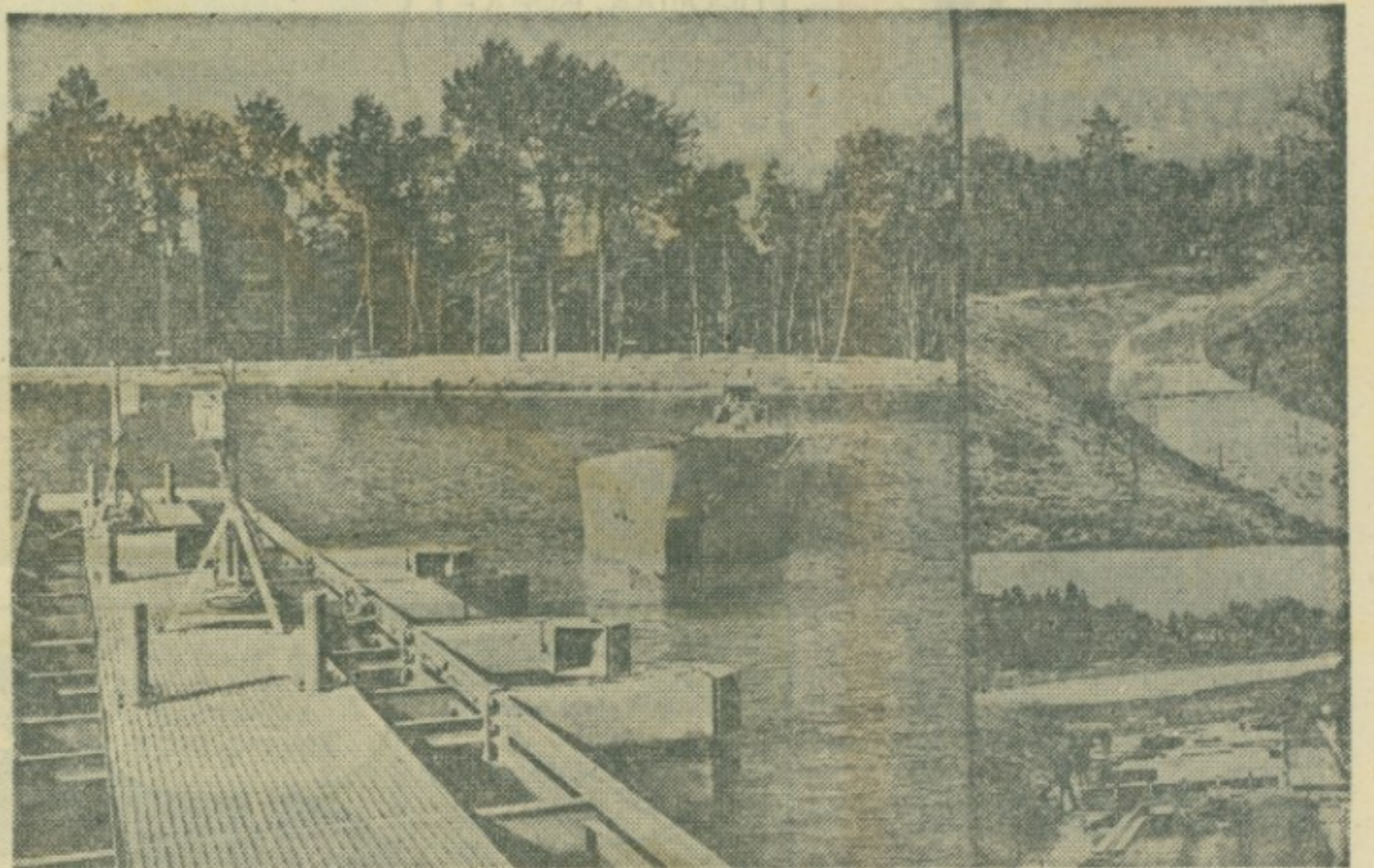
МА СЕЛУ — рад Радослава Јевтића, уч. VIБ Осн. шк. „Душан Јерковић“, Титово Ужице.

У ЗЕМЉИ БЕЗ МОРА

ЦЕНТАР ЗА МОРНАРЕ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

На језеру Ревел налази се јединствени центар за морнаричка истраживања. То је школа за обуку морнара који ће управљати највећим бродовима на свету, танкерима носивости од неколико стотина хиљада тона. Сви објекти, канали, бродови и пристаништа мање су двадесет и пет пута него у природи. Изградња овог јединственог центра за наутику стајала је око милијарду и по старих динара.

Дизниленд на мору изграђен је из практичних разлога. Пре десет година бродови за транспорт нафте од 30.000 тона сматрани су циновским. Данас су они од 80.000 тона мали. Ширум света граде се у бродоградилштима танкери од 190.000 тона. Једна петролејска компанија поручила је шест танкера од по 321.000 тона а већ се размисља о могућности изградње бродова од пола-милиона па и милион тона. Цела годишња производња нафте наше

КЕЈОВИ И ДОКОВИ СУ МИНИЈАТУРНИ АЛИ СУ ИСТИ КАО У СВИМ ЛУКАМА СВЕТА. ЧАК СУ И НАЈПОЗНАТИЈИ ПЛОВНИ ПУТЕВИ И КАНАЛИ ДОБИЛИ СВОЈЕ ДВОЈНИКЕ

ЗА СВЕГА 15 МИНУТА МОЖЕТЕ ПРОШЕТАТИ ОБАЛАМА СВЕШКОГ КАНАЛА ДОК ЊИМЕ ПЛОВЕ ЦИНОВСКИ ТАНКЕРИ ЗА ТРАНСПОРТ НАФТЕ. ЗАТИМ СЕ ШЕТЊА НАСТАВЉА ДО РТА ДОБРЕ НАДЕ И РТА ХОРНА ДА БИ СЕ ПОСЛЕ ПРОЛАЗА ГАСКОЊСКИМ ЗАЛИВОМ ЗАЧУБЕНИ ШЕТАЧ ОБРЕО НА ОСТРВУ МЕНХЕТНУ. ТАЈ ПУТ ОКО СВЕТА ЗА НЕКОЛИКО ДЕСЕТИНА МИНУТА МОГУЋЕ ЈЕ НАЧИНИТИ ОКО ЈЕЗЕРА РЕВЕЛ НЕДАЛЕКО ОД ГРЕНОБЛА. СВЕ ЈЕ У ТОЈ ВОДЕНОЈ ОАЗИ УСРЕД ГУСТЕ АЛПСКЕ ШУМЕ НАЧИЊЕНО КАО ВЕРНА КОПИЈА ПРИСТАНИШТА, КАНАЛА, ТЕСНАЦА И НАЈВЕЋИХ СВЕТСКИХ ВОДЕНИХ ПУТЕВА.

јају од обала канала и чудно усидрити бродове. Ако се, пак, остави муљ на дну, вегетација га брзо загуши. Да би се биљни свет сузбио на њега се стално делује хемикалијама.

Све су то разлози којима су се руководили стручњаци стварајући опитни помор-

усидрити бродове. Ако се, пак, остави муљ на дну, вегетација га брзо загуши. Да би се биљни свет сузбио на њега се стално делује хемикалијама.

На језеру Ревел плове два танкера од 80.000 и 180.000 тона који су умањени 25 пу-

земље могла би да се смести у такву грдосију. Компанија „Есо“ води преговоре са јапанским бродоградитељима за изградњу бродова од 300.000 до 800.000 тона. Разлози што се тежи таквим грдосијама су практичне природе. Стручњаци су израчунали да један брод од 300.000 тона стаје 130 милијарди старих динара док би изградња шест бродова од 50.000 тона износила 200 милијарди. Осим тога, танкер од 200.000 тона нема ништа већу посаду од танкера од 50.000 тона. Тако на пример јапански брод „Токио Мару“ од 150.000 тона има посаду од само 29 људи! Најзад, за брод од 200.000 тона потребни су мотори од 32.000 коњских снага док је за вучу четири брода од по 50.000 тона потребно 60.000 коњских снага.

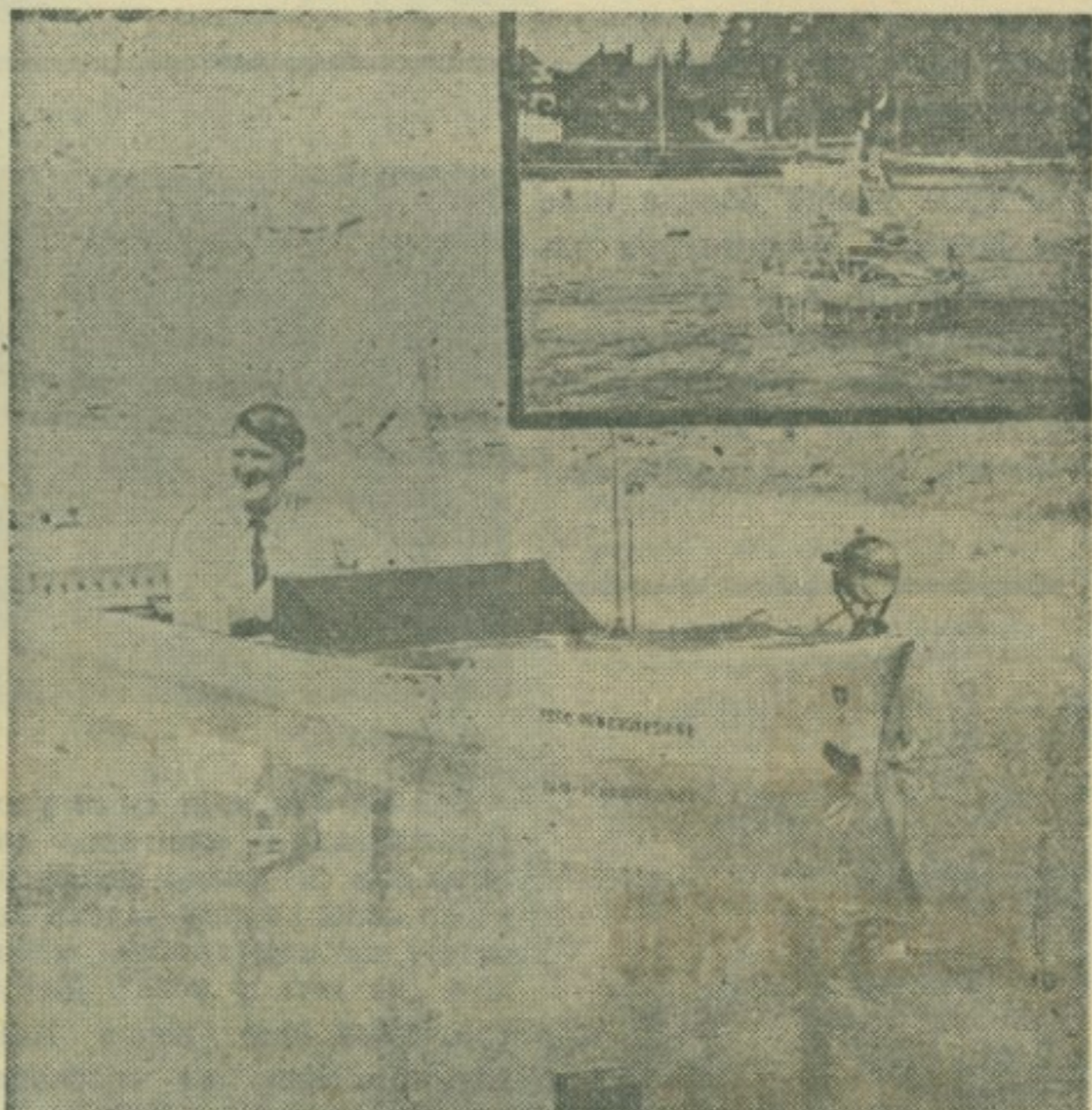
Један од главних проблема код циновских бродова јесте како управљати њима. Колико је то сложено можете претпоставити кад знате да је потребно кочити читавих 15 километара да би се зауставио један такав цин који плови пуном брзином. Изузетно је тешко пилотирати бродом од 200.000 тона у узаним каналима где се његови сопствени таласи одби-

ски центар на језеру Ревел. Све је на језеру као у природи, само умањено неколико десетина пута. Тачно се зна где је дно дубоко 62 а где 98 сантиметара. Да би дно било истоветно као у морима помишљало се да се оно бетонира. Међутим, у том случају било би немогуће

та и иста таква два танкера умањена 40 пута. На бродовима тешким у ствари само 13 тона могу да заузму место капетан, крманос и човек који баца сидро. Површина брода умањеног 25 пута је 625 пута мања од површине брода природне величине а запремина је 15.625 пута мања. Снага умањеног брода од 190.000 тона је 70.000 пута мања него у природи. Брзина 25 пута мањег брода је пет пута мања. Међутим при свим овим операцијама механичар у макети води рачуна о времену које је потребно да протекне у природи између издавања команде и њеног извршења. Тако, на пример, на броду од 150.000 тона од тренутка команде за промену правца или брзине па до тренутка када су машине спремне да изврше команду протекне два минута.

Програм обуке на језеру Ревел траје две недеље. Он обухвата десетак часова усвајања општих знања и правила, 15 часова за теорију маневара и 45 часова за практичну обуку и маневре на макетама. Поморци се уче да зависно од брзине предвиђају место где ће зауставити брод у каналу, мореузу или пристаништу да маневришу поред другог брода, да помогну заустављање бацањем сидра итд.

МОДЕЛ ТАНКЕРА, КОЈИ ЈЕ ОД ОРИГИНАЛА МАЊИ ЗА 25 ПУТА, ИМА ПОСАДУ ОД СВЕГА ДВА ЧЛАНА.

Авантуре ГОРДОНА ПИМА ПО РОМАНУ Е.А.ПОА

ТО ЈЕ АВГУСТ, КОГА ЈЕ ГОРДОН БЕЗАО ЗА СЕДИШТЕ, ЗВАО У ПОМОЋ ИЗ ОЛУПИНЕ, И ЊЕГА СУ СПАСЛИ.

АВГУСТА СУ ПРЕНЕЛИ НА ПАЛУБУ БРОДА, НИЦЕГ СЕ НИЈЕ СЕЉАО. ТЕК ПОСЛЕ ДВА ЧАСА ДОШАО ЈЕ СВЕСТИ.

БРОД ЈЕ УПЛОВИО У ЛУКУ НАНТУ — КЕТА У 9 ЧАСОВА УЈУТРО. ДВА ПРИЈАТЕЉА УВУКЛА СУ СЕ У БЕРНАРДОВУ КУКУ УПРАВО КАД СУ ОСТАЛИ УКУЉАНИ ПОЧЕЛИ ДА ДОРУЧУЈУ... ЊИХОВО ОДСУСТВОВАЊЕ У ТОКУ НОЋИ НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО.

ВЕЛИКА НОВОСТ, ГОРДОНЕ... МОГЛО БИ СЕ ПОМИСЛИТИ ДА ЈЕ ПРЕЖИВЕЊА ДРАМА ЗАВЕК ОДВРАТИТИ ДВА ПРИЈАТЕЉА ОД СЛИЧНИХ АВАНТУРА, МЕЂУТИМ...

МОЈ ОТАЦ КРЕЋЕ БРОДОМ ПРАМПУД У ЛОВ НА КИТОВЕ! ПОВЕШЋЕ И МЕНЕ! СЈАЧНА ПРИЛИКА ДА И ТИ ЗАДОВОЈИШ СВОЈУ СТРАСТ ЗА ПУТОВАЊИМА!

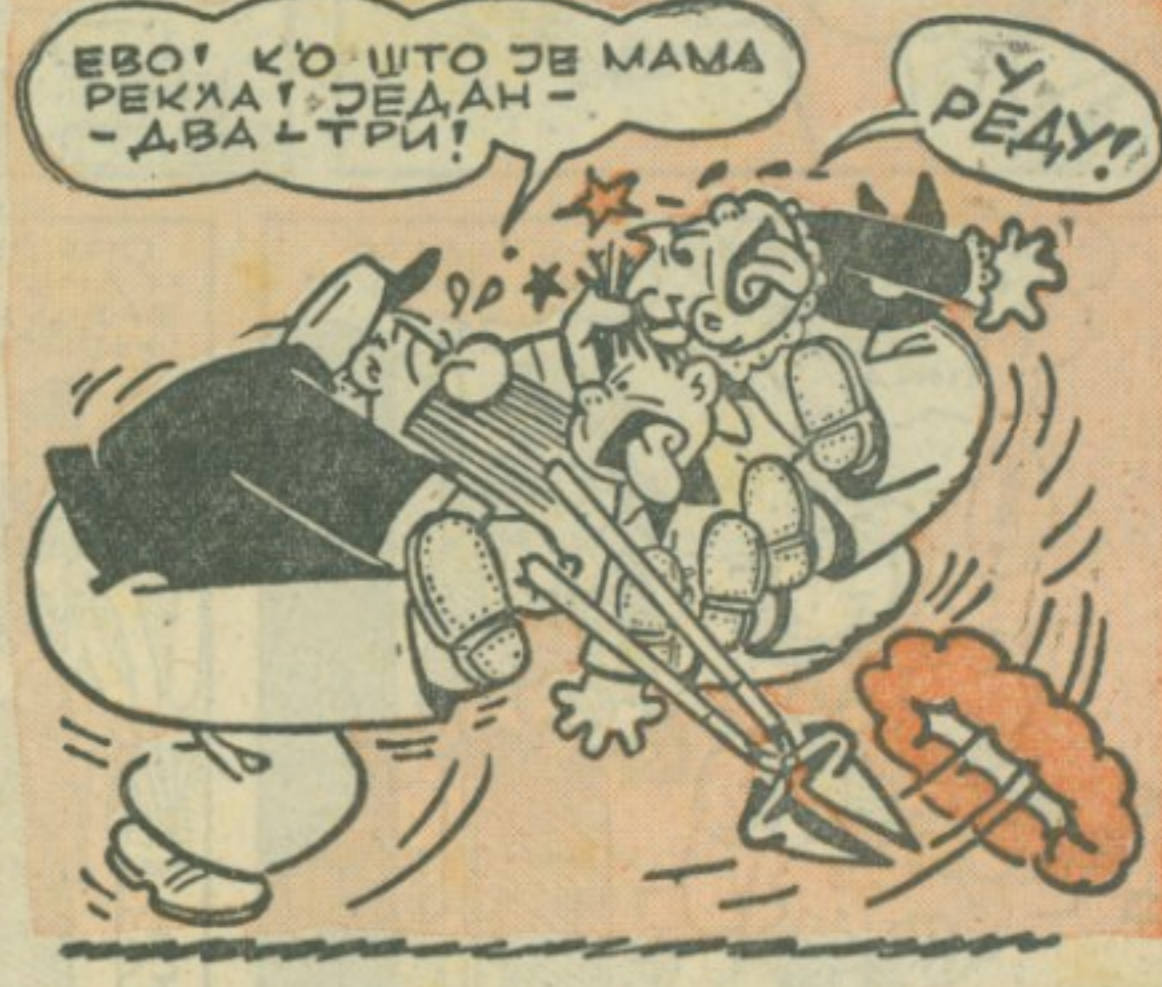

НАШАО САМ НАЧИН ДА ТЕ ПОВЕ — ДЕМ! МОЈИ РОДИТЕЉИ МЕ НИКАД НЕ БИ ПУСТИЛИ... А ТВОЈ ОТАЦ МЕ НЕ БИ ПОВЕО БЕЗ ЊИХОВЕ ДОЗВОЛЕ!

БЛАГАЈНИК С МУВОМ

У диганским племенима која су некад лутала по Румунији приређујући разне представе, бирали су „благајника“ који је од публике скупљао прилоге. С шеширом у рукама он је ишао од једног до другог гледаоца. Иако су за благајника бирали најпозданијег између себе, ипак су га, за сваки случај, приморавали да у овлаш затвореној песници друге руке држи живу муву. И тешко њему ако би после обилажења гледалаца мува у благајниковој шаши била чак и најмање згњечена. А ако би шака била празна за благајника је било најбоље да — ако уопште може — заувек напусти племе.

Нека капе говоре

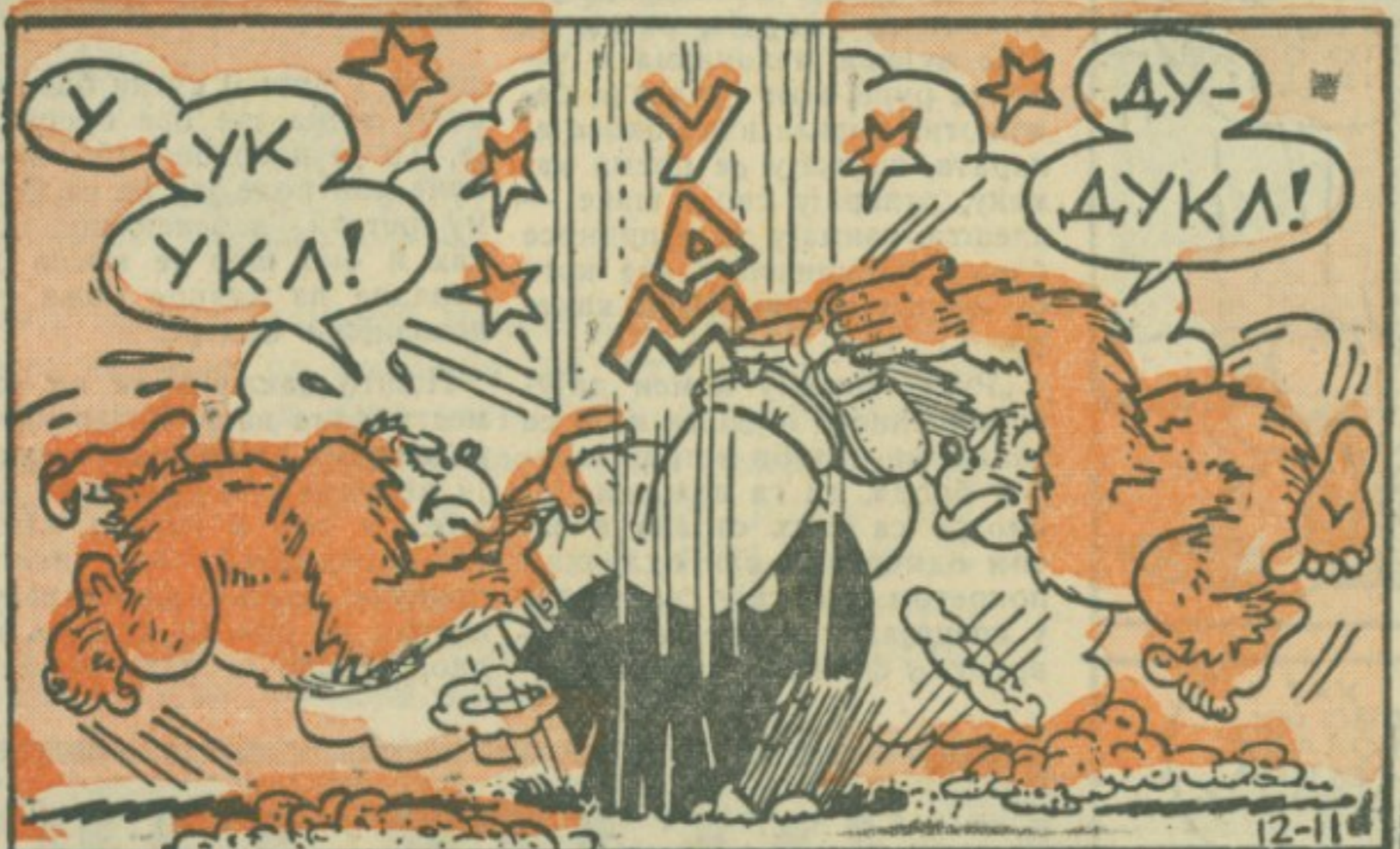
У Аустралији ће ускоро бити отворен нов аеродром. Да би симболично био приказан његов међународни значај, управа аеродрома је одлучила да у пристанишној згради изложи све врсте шешира разних народа света: индијанске перјанице, кинеске капе, руске шубаре, ескимске топле капе и друго. Французи су одлучили да њихову земљу представља жирадо Мориса Шевалијеа.

Антиподи

Салцбуршки епископ Вергилије био је оптужен код папе Захарија за тешку јерес. Грех именован великог римског пес

ника састојао се у томе што је изрекао претпоставку о постојању антипода, становника на супротној страни Земље. То је било у 8. веку, седам векова пре открића Америке.

Велика играчка

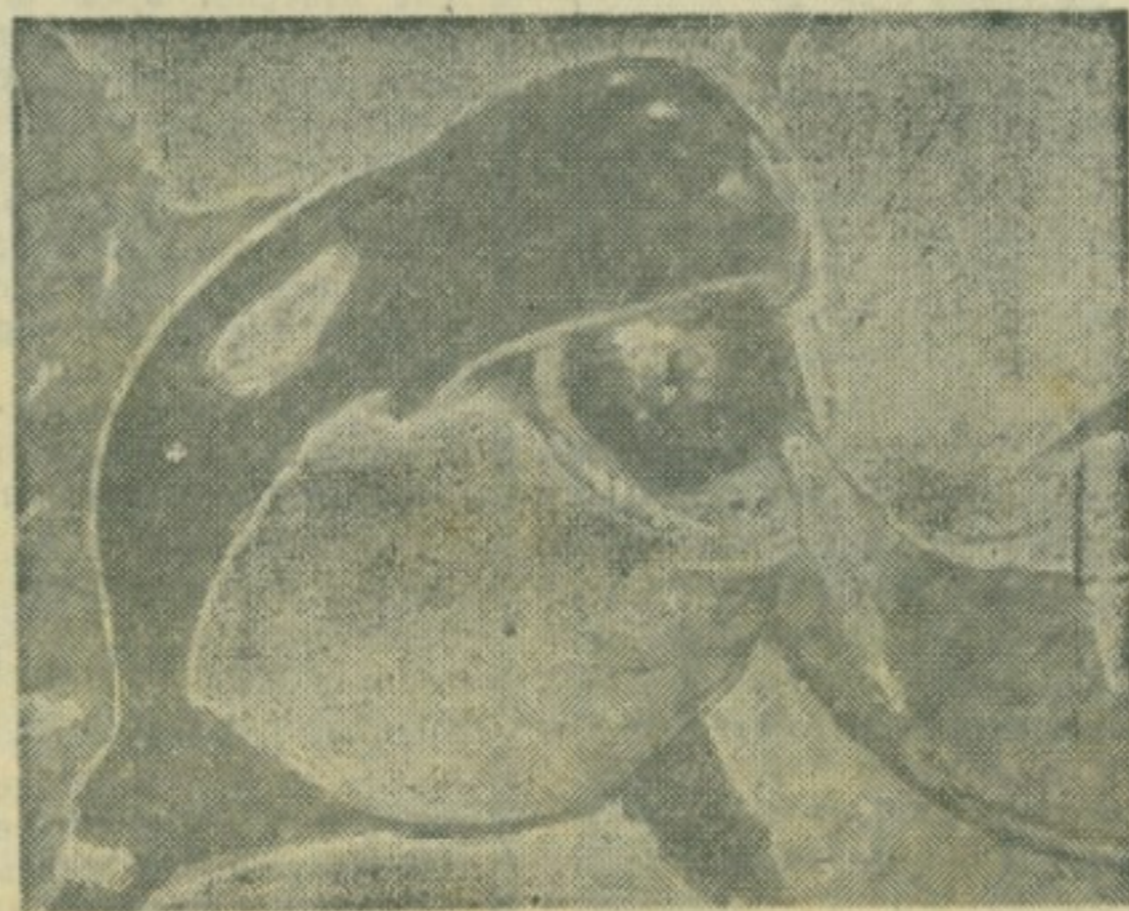
Очаран „лепом играчком“ један десетогодишњи малишан из Белеа, у Енглеској, увукао се у просторију сајма где је одржавана изложба ма

шина намењених грађевинарству и однео модел једне дијалице. Макета је била тешка 10 килограма и својом висином превазилазила је дечаков раст.

У чељустима кита — зубана

Скућни перајем воду, кит-зубан Шаму грациозно описује кру гове. Али, појављује се дресер Боб Шепард. Он ступа на малу металну платформу што се надноси над водом и дозива жи вотињу. Шаму допливава до платформе. Издижући се из воде он открива своје огромне чељусту начичкане као жилет оштрим зубима. Шепард се јако нагиње и увлачи главу у отворене чељусту. У току неколико секунди — да би публика могла да оцени тачку а гледаоци слабих нерава да крикну од ужаса — дресер и Шаму су

непомични. Затим се дресер усправља и са осмехом се окреће публици, а кит, шкљоцивши естраично зубима, с плеском тоне у воду. Шаму је био уловљен крај западне обале Канаде и пребачен у океанаријум Сан Дијего у Калифорнији. Тада је био још сасвим мали: дугачак три метра и тежак свега 300 килограма. Али, време је пролазило и Шаму је порастао: сада је већ преко пет метара и тежак више од пола тоне. — Сада смо Шаму и ја пријатељи — прича Боб Шепард новинарима — ад

сам у почетку, преживео многе тешке и непријатне минуте. Не једном сам за време тренинга имао утисак да се Шаму нестрпљиво жури да склопи чељусту. Било је тренутака када ми се чинило да ће ми глава отићи. — А ако ипак...? — често постављају Шепарду питања. Боб Шепард смеје раменима: — Од судбине се не може побегти. А затим... затим, није се лако лишити свега онога што ми доноси ова сензационална тачка.

ПОПАЈ

ПОДВОДНИ РОБОТ

ГЕОЛОГ

С површине — тамо где одрази сунчевих зрака поигравају на таласима — полако се спушта нека машина. Све је ниже и ниже и већ се може распознати да су то две међусобно повезане кугле причвршћене на специјалном раму које висе о јаким ужету. При самом дну, где нечујно клизе ретке сенке необичних риба, кретање апарата се успорава. Затим се он лако, без потреса, зауставља на дну. Истог тренутка забљистао је рефлектор осветљавајући дно океана. И рибе, као ноћне лептирице, устремљују се према дугуљастој купци светлости ударајући носевима у масивна стакла илуминатора.

Покретне кугле апарата по чињу лагано да се окрећу све док у видно поље једне од њих не доспе велики камен. Апарат се умирује, затим се чује зујање механизма и челичне руке, које су досад безживотно висиле низ бокове апарата, пружају се према камену, отварају своје шаке — клешта, узимају га и приносе ближе илуминатору иза кога се налази телевизијска камера.

„Руке“ окрећу камен дајући могућност људима који се налазе на палуби истраживачког брода, да га пажљиво осматре са свих страна а затим одмереним али одлучним покретом спуштају свој налаз у специјални контејнер. Исто времено филмска камера сме-

штена у другој кугли без прекида снима све ове операције. То је потребно због потпуне контроле јер ће на филму остати забележено све, чак и оно што је могло да испадне из видног поља телевизијске камере.

Пошто закључе да на том месту нема више ничег интересантног, истраживачи издају наређење — апарат се подиже с дна и лагано клизати изнад њега. Ако нешто привуче пажњу истраживача апарат се поново спушта на дно, поново се пале рефлек-

тори и оживљавају хладне челичне руке...

Тако ће радити први на свету дубоководни апарат „подводни геолог“ чија се конструкција завршава у лабораторији за поморску електронику Окееанолошког института Академије наука СССР. Он ће моћи да се спусти на дубине до шест километара, да помоћу телекамера осмотри океанско дно и да по избору узима материјале са океанског дна и његових слојева.

ЗУБАТИ САПУТНИК

Шофер Василије Плашкин возио је аутомобил. Јаки фарови осветљавали су друм у ноћи. Одједном, шофер је испред кола угледао чопор вукова. Дао је гас и звери су се разбегале. Једна је ипак остала на земљи, ударио ју је предњи део аутомобила. Шофер је подигао вука и ставио га на задње седиште кола. После извесног времена зачуо је иза себе неко мешкољење. Осврнуо се и претрнуо: на седишту је седео вук, жив и здрав. Шофер је закочио кола и као суманут искочио напоље. Аутомобил је стајао, мотор је радио, а вук беснео унутра. Возач је дуго трчкарао око кола, није знао шта да предузме. Најзад се сетио. Извадио је гумено црево и алат, пробушио рупу на шасији и један крај црева увукао у њу, а други крај причврстио на аспух. За неколико минута вук је престао да бесни и утишао се. Угушио се.

метник. Кулинарски рецепти су илустровани са 400 репродукција дела Тулуз-Лотрека.

КОПИЈЕ СУ БИЛИ ОРИГИНАЛИ

Њујоршки адвокат Едвард Елисон купио је још 1946. године за безначајну суму новца копије двеју слика из доба ренесансе. Недавно су, међутим, специјалисти утврдили да та платна нису копије већ оригинали које је израдио велики немачки сликар Албрехт Дирер. Обе слике налазиле су се у своје време у Вајмарском музеју и не зна се ко их је и када пренео у Америку. Слике су рађене 1499. године.

МЕМОАРИ ФИЛМСКЕ ЗВЕЗДЕ

Амерички новинар Чарлс Мортон понудио се једној познатој филмској звезди Холивуда да јој напише мемоаре. Глумица се са овим сложила и месец дана после потписивања уговора Мортон је добио од ње депешу у којој је писало: „Пошаљите ми прве главе мемоара. Хтела бих да видим да ли ми се допада мој живот“.

КУЛИНАР ТУЛУЗ-ЛОТРЕК

Мало је познато да је истакнути француски сликар Анри де Тулуз-Лотрек био упућен у тајне куварске вештине. У Швајцарској се недавно појавила књига „Уметност кувања“, коју је саставио Лотреков пријатељ Морис Жејан, иначе у-

ЧУВАЈ СЕ СЕЊСКЕ РУКЕ

ПО РОМАНУ А. ШЕНОЕ
ЦРТА Ћ. ЛОБАЧЕВ

СПОРТ

БРОДОЛОМ

ЈЕДНОГ ПРВЕНСТВА

Њујоршки залив Литл Нех лично је тог дана више на поприште поморске битке него на место одржавања светског првенства за једрилице, али не обичне већ оне грађене од више чамца. Површина воде била је покривена комадима изломљених чамца, док су једриличари изводили чудне фигуре. Чамци су се час подизали увис потпуно окомото, катарке су рониле у воду, а једра су често као змајеви полетала у небо. Међународни једриличарски савез за једрилице конструисане од више чамца одлу-

чио је да организује светско првенство у септембру прошле године у околини Лонг Ајленда места отвореног за ветрове из свих правца. Дан уочи првенства ветар је био толико јак да су се многе једрилице откинуле од сидришта. На тај начин ветар је још пре шампионата направио селекцију. Од 50 једрилица припремљених за старт само 31 тзв. катрамарана и четири тримарана могли су да учествују на првенству. Једрилице су подељене у четири групе: дуже од 6 м., краће од 6 м., од 3,60 м. и на крају катрамарани ДЦ-14, који су се борили за опсолутно првенство света свих категорија. У овом случају „део свет“ су представљале једна једрилица из Канаде, једна из Сент-Луиса, две са западне обале

САД и неколико једрилица са источне обале САД. Катрамаран је једрилица од два чамца у облику цигаре, попречно међусобно спојена. На споју се налази катарка са једрима. Многи учесници су сами конструисали своје једрилице. У настојању да једрилице буду што брже, конструктори су се трудили да што више смање тежину чамца а повећају укупну површину једара. То је, изгледа, био узрок многих катастрофа: и при најмањој грешци једрилица у пуној брзини остаје без једара или се забада катарком у море. Спасилачки бродови имали су пуне руке посла. Победу су однели најсмељивији — посада катрамарана дугачког 10 м., „Бујни ветар“.

КАКО ЈЕ ПРОНАЂЕН СКОК

Хиљадама година човек је прелазећи какву високу препреку прескакао преко ње задржавајући при том усправан положај тела. Он као да је прекорачивао препреку. То је било тако уобичајено да нико није ни pomiшљао да се скок може извести на неки други начин. Тако су дуго скакали и сви спортисти. Зато раније њихови рекорди иду били баш

велики. Сматрало се да пречагу подигнуту до 1 метра и 80 сантиметара може да савлада само најбољи спортиста. Али, тада је неком пала на ум идеја да не скочи као

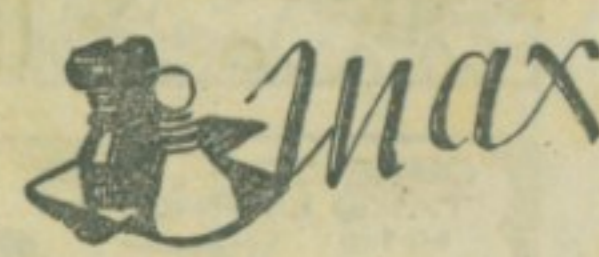
други: прелазећи изнад пречаге заузео је хоризонтални положај, како би се рекло, као да је легао на ваздух. Скок се показао успешан. Пречагу су подигли више. И опет успех!

УСЛОВНО

Када су хокејашки професионалног њујоршког клуба „Ренџерс“ славили хиљадици наступ једног свог играча за њихов клуб, слављеник је, поред осталих поклона, добио од једног непознатог лица чек с условљеном наменом за двомесечно лечење у најбољој градској болници.

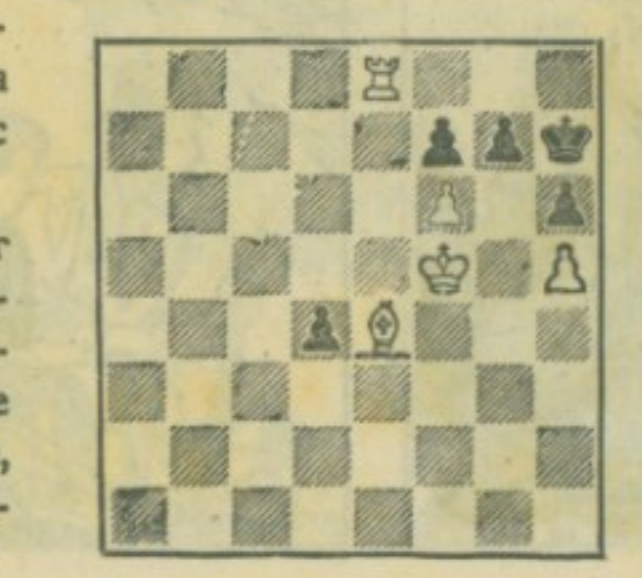
МАЛИ ПРОБЛЕМ

Овај проблем је саставио совјетски интернационални шаховски мајстор Василиј Николајевич Панов. Он је недавно прославио 40 година ак-

тивног шаховског рана. У овом проблему, иначе комбинацијски није његова специјалност, приказан је леп пример мата помоћу открићеног шаха. Пронађите га!

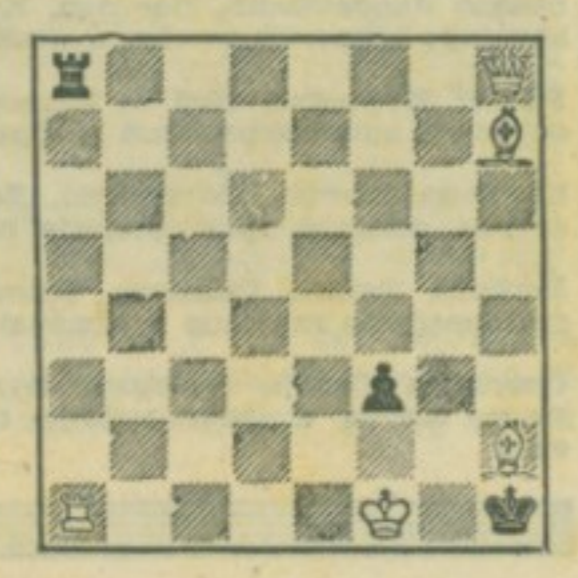
Мат у три потеза
Бели: Кф5, Те8, Ле4, Пф6 и х5 (5)
Црни: Кх7, Пд4, ф7, г7 и х6 (5)
Решење: 1. Лд3 г6+ 2. Ке4! (иначе, црни је у пату) 2... г5 3. Ке5+ и мат.

МАЛИ ПРОБЛЕМ

У овом проблему аутор И. Хохолоуш приказао је складно дијагонално дејство белих фигура у две лепе матне слике.

Мат у два потеза
Бели: Кф1, Дх8, Та1, и Лх7 (5)
Црни: Кх1, Те8, и Пф3 (3).

ТРИ БЕБЕ У СЕКУНДИ

Сваког секунда у свету заплачу три новорођенчета. Од те три бебе две ће вероватно доживети двехиљадиту годину. У међувремену сваког секунда умру један од два грађанина на пет континента наше планете. Тако се сваке године у велику књигу за попис човечанства упише 130 милиона новодошавших а из ње се испише 60 милиона умрлих.

Слика пораста светског становништва у току последњих миленијума је следећа. Четири хиљаде година пре наше ере на земљи је живело свега десет милиона људи. На почетку наше ере било их је око сто милиона, почетком XX века Земљу је насељавало 1.608 милиона људи, 1950. их је било 2.495 милиона а данас их има 3.240 милиона. Двехиљадите године, према скромним предвиђањима, биће их седам милијарди. Професор париског Медицинског факултета Мароа предвиђа да ће, уколико се овакав темпо пораста становништва настави, за 300 година на Земљи живети 700 милијарди људи. То би значило да на читавих седам милијарди хектара Земљине површине чо-

вечанство живи исто тако густо насељено као у Њујорку. Током историје ратоборне државе и њихове војсковође својски су се трудили да сеткују и сопствено и противничко становништво. Према неким проценама у седмо-

канским ратовима 108.000, у првом светском рату 9.200.000 а у последњем рату преко 30 милиона.

Најзад да додамо број градова са преко три милиона становника порастао је од 1950. године до данас са шест на 15. Новорођени тримлионски велеради су: Каиро, Рио де Жанеиро, Бомбај, Тјенсин, Лењинград, Сао Паоло, Осака, Мексико и Калкута.

Ко се крије иза »Боти«

У чувеној лондонској галерији »Сотби«, у којој се продају ретки уметнички предмети, могла се пре извесног времена купити по цени од 20 фунти апстрактна слика потписана »Боти«. Изненађење посетилаца галерије било је велико кад су у каталогу прочитали да је »Боти« у ствари кенка шимпанзе из зоолошког врта у Чинџинатију.

Мирко Спасојевић, Доња Оровица, Љубовија (15 година; маршице и разгледнице; ерскохрватски)

Ведика Банатеан, Sînnicolaul Mare, str. Lalelelor nr. 7, Reg. Banat R. S. Romania (14 година; фотографије филмских глумца; ерскохрватски, румунски, француски и немачки)

Јивадрика Калчић, Младинавац, Техничка школа Б/Т (16 година; слике, фотографије, забавна музика; руски и ерскохрватски)

Сузана Дајчар, Косовска Митровица, ул. Колашинска бр. 94 (16 година; разгледнице и маршице; ерскохрватски, руски, немачки и мађарски)

Ковилка Димитријевић, Вујановац, ул. Војводе бр. 2а (14 година)

Слободан Марковић, Вајина Вашта, ул. Југ бр. 28 (16 година; марке и разгледнице; ерскохрватски језик)

Рајна Гермач, Енџелина, ул. Вако Пелетића бр. 18 (16 година; ерскохрватски, немачки)

Гизела Полак, Остојићево (Банат), ул. Цара Душана бр. 81 (16 година; ерскохрватски, мађарски)

Снежана Ђаковић, Београд, ул. Чарла Чаплина бр. 23/II (16 година; разгледнице, марке, салете, аутограме и народни веси; ерскохрватски и енглески)

Милорад Новковић, Титово Ужиче, Крчагово II део бр. 82 (16 година; разгледнице, модерна музика)

Вера Дервић, Сремски Карловци, ул. Вука Караџића бр. 1 (16 година; фотографије певача)

Петар Марковић, Београд, Војводе Милена бр. 25/1 (оспирале на хармонизи по А. Фазину)

Вошко Митровић, Мостар, Ваздухопловна гимназија »Маршал Тито« (16 година; дописивање с артиљарија)

Миланко Старчевић, Мостар, Ваздухопловна гимназија »Маршал Тито« (16 година)

Милан Глушчевић, Београд, ул. Патрија Лумумбе 88 (16 година; разгледнице, марке)

Миланко Дивич, Босански Брод, Сијесковач 7 (15 година; енглески и ерскохрватски)

Верица Јовановић, Пожаревац, Зуботехничка школа (разгледнице, забавна музика; ерскохрватски, француски и немачки)

Раде Кековић, Вајина Поље, (17 година; календар »Перлисана«)

Марица Милошевић, Београд, ул. Анастаса Јовановић 1 (16 година; разгледнице, маршице; забавна музика, филм и позориште)

Милован Панкаловић, Нови Сад, Партизанска 26 (23 година; ерскохрватски и чешки)

Daniela Saraghin, Cop. Cenad Nr. 330, Rai; Sînnicolaul Mare, Regi Banat, R. S. Romania (18 година)

Veljica Belic, Complexul Studentesc, Blocul br. 6 ar 85, loc. Timisoara, reg: Banat, R. S. Romania (19 година; студентски; руски и румунски)

Borica Balca, com. Cenad Nr. 405, Rn. Sînnicolaul-Mare, Reg: Banat, R. S. Romania (ученица XI разреда)

Славница Дивљак, Зрењанин, Економска школа 1/3 (16 година)

Рајсела Миконић, Београд, ул. Пере Ђекића 26, Карабура (17 година руски, ерскохрватски)

Радоје Арсић, Гњанак, СЕИ Драги Поповић II/3 (18 година)

Црпа Новковић, Кучево, ул. Маршала Тита бр. 123 (16 година; разгледнице и фотографије певача; ерскохрватски и француски)

Слободан Стојановић, Ниш, Економска школа IV/7 (18 година)

Слободан Павловић, Партизански код Аранђеловца (19 година; ерскохрватски и оспирале)

Мисуд Вједрић, Загар, В. П. 8048/4

Рајан Савић, Вања Лука, Ново насеље 1 (15 година; разгледнице, марке)

Толор Ђинић, Бивина, СР Македонија, Гимназија III/3 (слике, марке, стари новац, шибаре и застапнице, кутије од ималина; енглески, француски, немачки и руски)

Драгана Милковић, Шабац, Поп Лукина 1 (16 година; енглески, француски, италијански, мађарски, руски и ерскохрватски)

Чедомир Поповић, Кучево, Гимназија (16 година; разгледнице, стари новац и маршице; руски и ерскохрватски)

Дау Штана и Верица Халић, Вучепри — Космет, Гимназија »Моша Пијаде« (18 година; фотографије глумца, разгледнице; ерскохрватски и француски)

Драгана Гаковић, Београд, Вирџининова 4 (13 година; марке, разгледнице, ерскохрватски, енглески и немачки)

Велјан Вујковић, Чачак, Агенција И (разгледнице, марке фотографије глумца)

Зорана Марковић, Горњи Милановац, Војводе Мишића 8 (15 година; слике, разгледнице, руски и ерскохрватски)

Милана Ђурић, Смедереве, Моше Пијаде бр. 18/18 (24 година; маршице и салете; ерскохрватски и руски)

Миле Игњатовић, Ниш, Дом уч. Т. III »Никола Тесла« (спорт, музика; ерскохрватски, руски и немачки)

Верица Игњатовић, Лозница, Економска школа (разгледнице и фотографије певача народне и забавне музике)

Славница Павлов, Гач, Основна школа »М. Стојковић« (16 година; маршице и разгледнице)

Љубице Поповић, Београд, М. Т. III. II. Веје Секулић 28 (разгледнице; спорт и музика)

Радослав Ристић, Ниш, Дом ученика Т. III »Никола Тесла« (16 година; спорт, музика, филм; ерскохрватски, македонски, румунски, бугарски и француски)

Вера Варга, Илок, Средња пол-одредна школа (ерскохрватски, руски, немачки)

Миломир Мирчић, Ниш, Дом ученика Техничке школе »Никола Тесла« Павловић III П. ф. 40 (биоскоп, музика)

Милан Јевремовић, Београд, Караџића бр. 4а (20 година; забавну музика; ерскохрватски и немачки)

Галица Куртенић, Пећ — Космет, ул. Љошећева бр. 4 (20 година; студент; ерскохрватски и француски)

Мирјана Вршић, Смедереве, Деспота Стевана бр. 5/48 (14 година; марке, салете, фотографије глумца; енглески, руски, немачки)

Љубица Дивљак, Гњанак, Гимназија (16 година; модерну музика, фотографије глумца и певача)

Светлана Савић, Београд, Булевар револуције бр. 17 (разгледнице, марке и фотографије глумца; ерскохрватски, француски)

WALT DISNEY'S ПОТЕРА ЗА ЗЛАТОМ

Велики почетак

Од куће до школе,
од школе до куће
уvek се понешто
шапуће, шапуће.
(Драган Лукић)

Здраво, војско оштрих
оловака,
здрaво, колоно ђака,
у септембарском маршу.
Ја знам да школска година
не траје
ни суботу ни петак,
већ много више,
зато викнимо —
УРА ЗА ВЕЛИКИ ПОЧЕТАК
(Драган Лукић)

Дар је дар — а мар је мар
ал је рачун тешка ствар
(Змај)

Кад септембар своје птице
склони
и испрати са високог крова,
негде јако и дуго зазвони
септембар је месец првог
слова!
(Лушак Радовић)

Нек се до идућег лета одмарају чамци, удице, шатори! До виђења дуги летњи дани кад нисмо морали да мислимо на сутрашњи дан и задатке. Завршена је чалорија која се зове лето, почиње школска година. Обрисаћемо праšину са торби, ташна, заоштрити оловке и кренути у школско двориште. А тамо? Шта пре испричати другу или другарици: знам да пливам и гњурам и уловио сам рибу, оволику, итд. итд. Па онда шуге, школице, прескакање конопца, па кликери, крајцарице, заиграћемо и главца, ластиша. Нове књиге, нови разред, почиње друга чаролија која се зове — нова школска година.

Посетили смо циркус. И тамо се у ове септембарске синх лавова кренула је у школу. Мали Чита не може да се се, љутио и — одљутио. Сео је крај девојнице да јој прави

дане нешто важно и необично збива: кћерка дресера опапомнира са тим да ће одсад морати сам да се игра. Љутио друштво.

О, учитељу,
врати ми кликере.
(Драган Лукић)

БИК КОЈИ СЕДИ

ВЛАДА ЈЕ УПУТИЛА У ДАКОТУ ПУКОВНИКА БУВА, СТРУЈЊАКА ЗА "ИНДИЈАНСКА ПИТАНА" РАЗУМНОГ И ХУМАНОГ ЧОВЕКА...

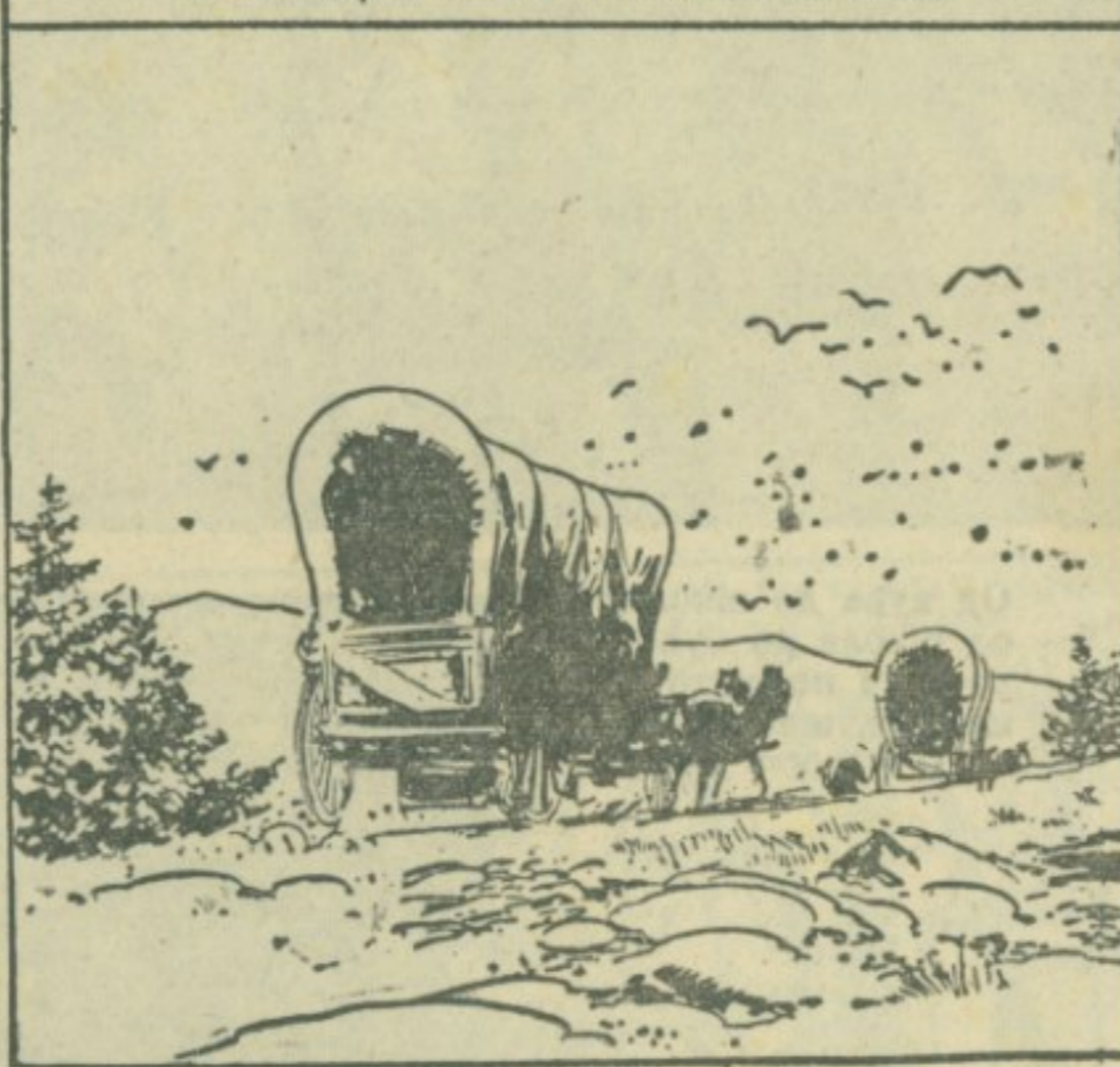
ПРЕРИЈА ЈЕ ОГРОМНА А ШУМЕ НЕПРЕГЛЕДНЕ... ИМА ВАЗДУХА, СУЊА И ДИВЉАЦИ ЗА СВЕ...

ОД ТОГА ДАНА У ИНДИЈАНСКИМ НАСЕЉИМА ВЛАДАО ЈЕ МИР...

... А КАРАВАНИ КОЛА СЛОБОДНО СУ ПУТОВАЛИ...

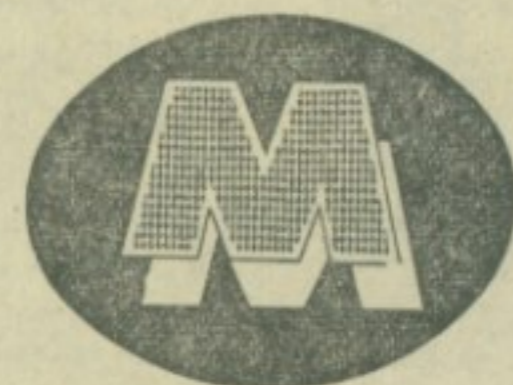
БИК КОЈИ СЕДИ ПОТИСНУО ЈЕ У СЕБИ СЕЃАЊЕ НА СТРАШАН ПОКОЉ И САВ СЕ ПОСВЕТИО СВОМ ПЛЕМЕНИ. РАТНИЦИ ИЗ ПЛЕМЕНА ПРОГЛАСИЛИ СУ ГА ЗА ВЕЛИКОГ БРАЋА...

ПУКОВНИК БУВ ВОДИО ЈЕ РАЧУНА ДА ТРГОВЦИ У НАСЕЉИМА — ТРЂАВАМА НЕ ВАРАЈУ ЦРВЕНО-КОШЏЕ...

М-КАО МОДА

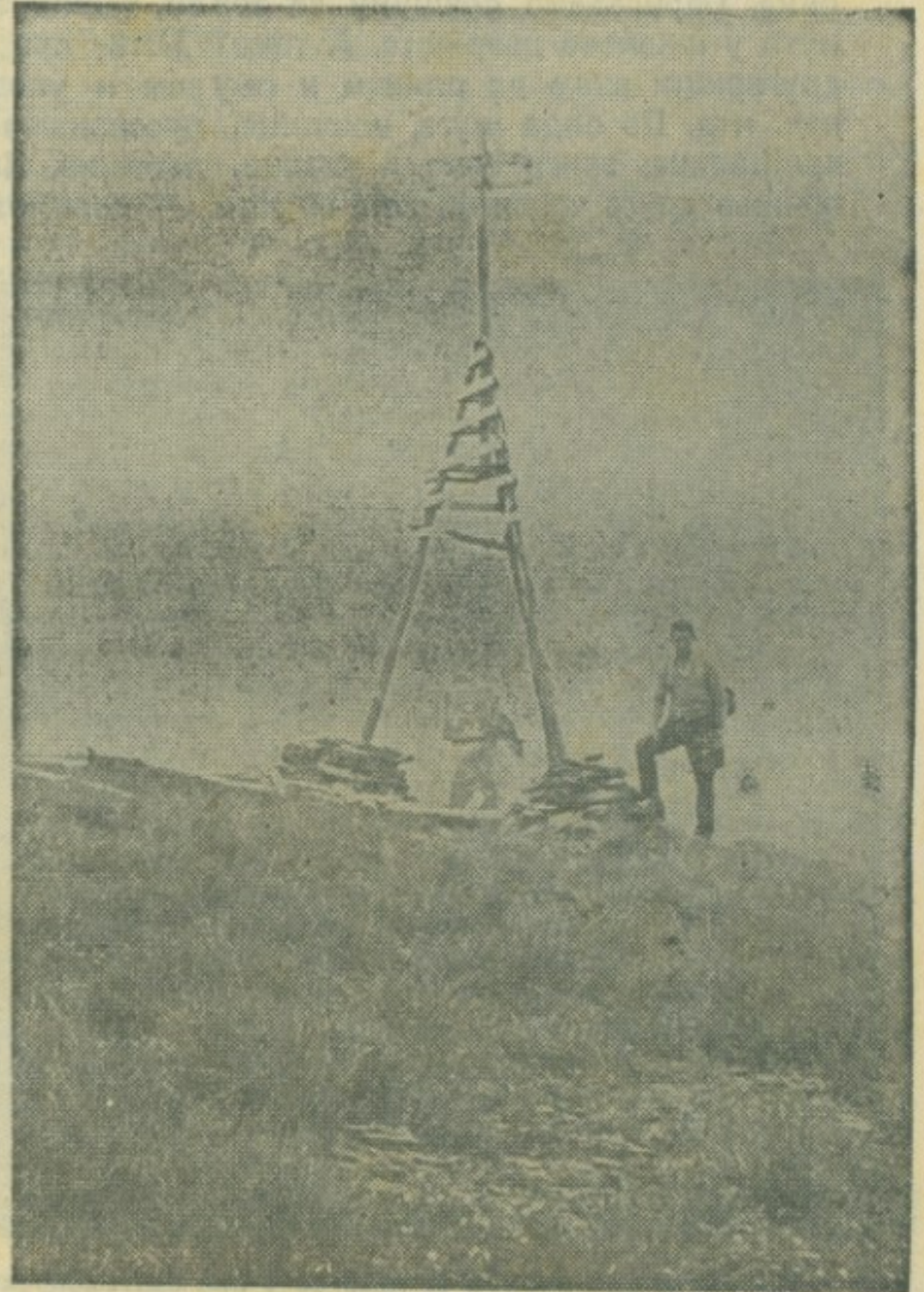
СУКЊЕ И БЛУЗЕ

М-КАО МЛАДОСТ

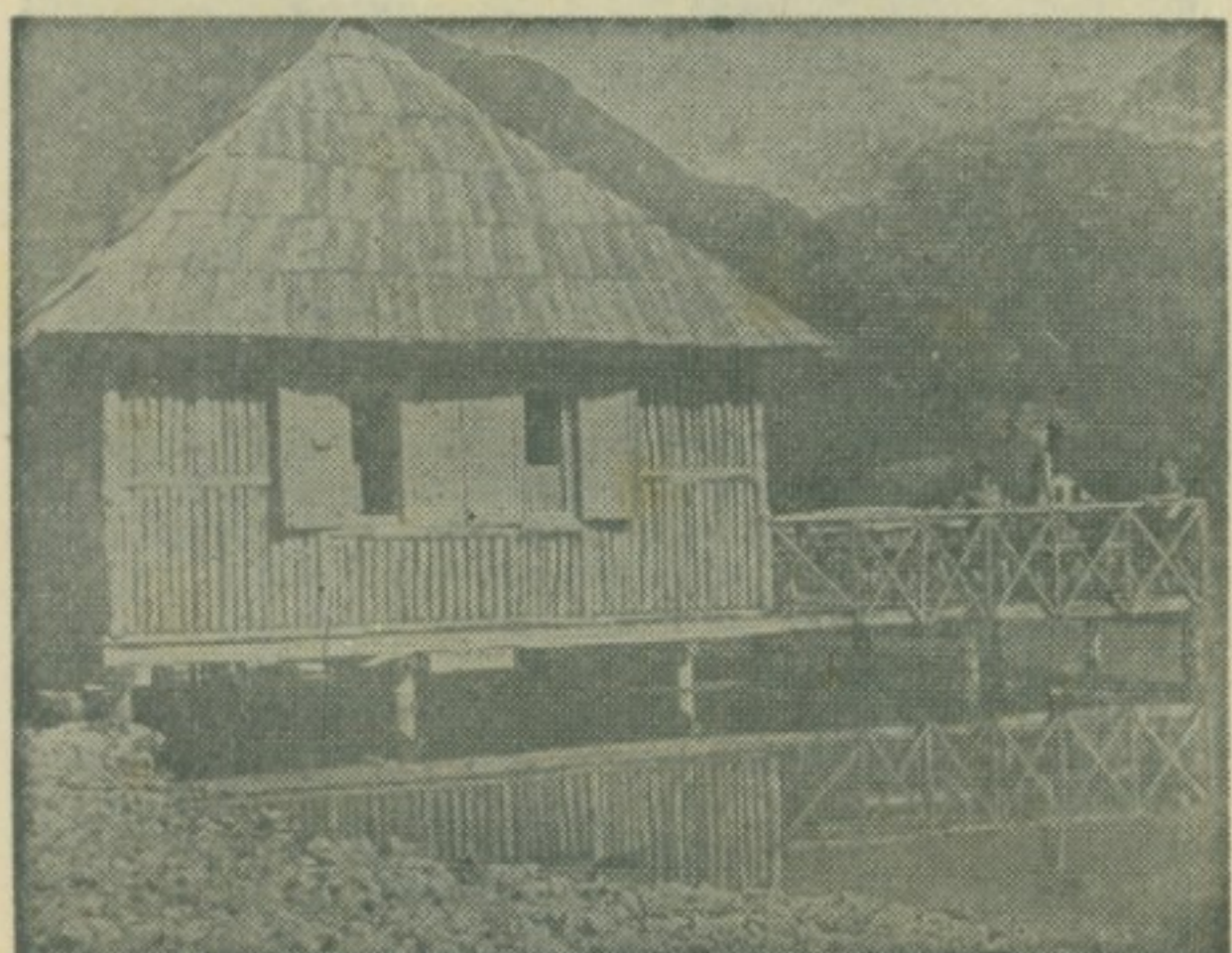
Младе девојке најрадије носе сукње и блузе, шивене у стилу „кошуљица“ или плетене. Овај начин одевања не само да је прикладан већ је ивеома практичан: мењањем блуза постиже се увек други ефекат тако да с малим издацима девојка сваки пут изгледа друкчије одевена. Блуза-кошуљица од пругасте ткаине жутих боја, или на ситне цветиће, уз одговарајућу једнобојну сукњу, или једнобојна блузица од тање вуне уз карирану или пругасту сукњу, делују све же, младалчки — баш онако како одговара вашим годинама.

МИЏОР

Миџор је највиши врх Старе планине познат по бујним пашњацима. Висок је 2.169 метара. Преко Старе планине и Миџора прелази југословенско-бугарска граница. Његов врх је тешко приступачан. Мали број планинара успео је да освоји „крон Старе планине“. За време сунчаних дана отвара се видик широк десетина километара унаоколо.

ВИСОКА ДРВЕНА ПИРАМИДА, БЕТОНСКИ ГРАНИЧНИ СТУП И ПЛАНИНАРИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ ВРХ

РЕСТОРАН НА ВОДИ

На Алипашиним изворима код Гусиња под високим врховима Проклетија, налази се мали ресторан. Изграђен је од дрвета и постављен на коље које је пободено у воду. Овај ресторан — брвнара омиљено је састајалиште Гусињана, а много га посећују и туристи. Са простране терасе пружа се леп поглед на Алипашине изворе, Гусиње и снежне врхове Проклетија.

СУСТАНАР

Зверича бурундук живи у тајги. Бурундук има пругасту крзно а нешто је мало већи од миша. Сибирски ловци називају га измлоште „Кузмом“. Бурундук је јако радознао и ловци кажу да се тако понаша и да неће да оде „док не дозна: ко сте ви, одакле, зашто сте дошли у тајгу. Што је најзанимљивије он се интересује и шта једете и да ли је то укусно... Просто као разумно биће“. Геолог А. Смолин док је био у Сајанској тајги напустио је за извесно време логор. Кад се вратио у кревету је нашао бурундука који је ту себи направљено удобно лежиште. Геологове панталоне бурундук је изгризао на ситне парчиће и њима обложио своју нову постељу.

ВИСОКА ДРВЕНА ПИРАМИДА, БЕТОНСКИ ГРАНИЧНИ СТУП И ПЛАНИНАРИ КОЈИ СУ ОСВОЈИЛИ ВРХ

ДРЖАВА ТЕРМИТА

Много величанствених грађевина подигли су људи у току своје историје. Сетимо се само пирамида, величанствених храмова и палата, у најновије време облакодера, телевизијских торњева итд. Све су то велике и фантастичне грађевине на које људи с правом могу бити поносни. Кеопсова пирамида у Египту, на пример, била је висока 146 метара, катедрала у Минстеру, која је једна од највиших цркава, висока је 161 метар, чувени Ајфелов торњак у Паризу — јединствена гвоздена конструкција, некада чудо од висине — равно 300 метара. Крајзлеров облакодер у Њу-Јорку висок је 415 метара, а телевизијски торњак који се гради у Москви треба да буде висок читаво 533 метра.

Термити нису мрави

Па ипак, све ове грађевине када се упореде са грађевинама термита нису ни нарочито високе ни велике. Када би људи, сразмерно својој висини, достигли градитељску вештину ових малих створења која нису већа од 2 — 3 милиметра, њихове грађевине требало би да буду висине Алпа тј. 4—5.000 метара! Јер, мали термити граде термитњаке, високе од 15 — 20 метара. При том су њихове грађевине тако чврсте и солидне да се, кад треба терен поравнати морају разбијати динамитом. Упознајмо се ближе са овим јединственим

грађевинама у животињском свету.

Иако имају много сличности са мравима, термити нису мрави и погрешно је њихова насеља називати „мравињацима“. Термити су блиски рођаци буба-шваба. Живе, као и мрави и пчеле, у добро организованим друштвеним заједницама, које броје и на милионе чланова. Од тог броја 60 одсто су радници, 2 — 4 одсто војници, који ступају у акцију само када термитњак нападне спољни непријатељ, а остало су млади термити, ларве, краљ и краљица.

Главна храна термита су суве биљке, трава и суво дрво, дакле — целулоза. Њихов стомак има способност да претвара дрво у шећер. То у ствари раде неке штапичасте бактерије, које живе у цревима термита.

Термити су ноћне животиње, које живе скривитим животом. На површини земље изван свог стана никад се не појављују. Кад нападну суво дрво они га издубе изнутра, а уз то га још „цементирају“ неком масом тако да се споља ништа не види.

Као што смо рекли, термити су одлични неимари-грађевинари. Централни део термитњака чине „краљичина одаја“, велика просторија која се налази на граници подземног и надземног дела термитњака. Одаје на све стране воде тунели и ходнице до многобројних соба, складишта и других просторија. Вентилација одлично

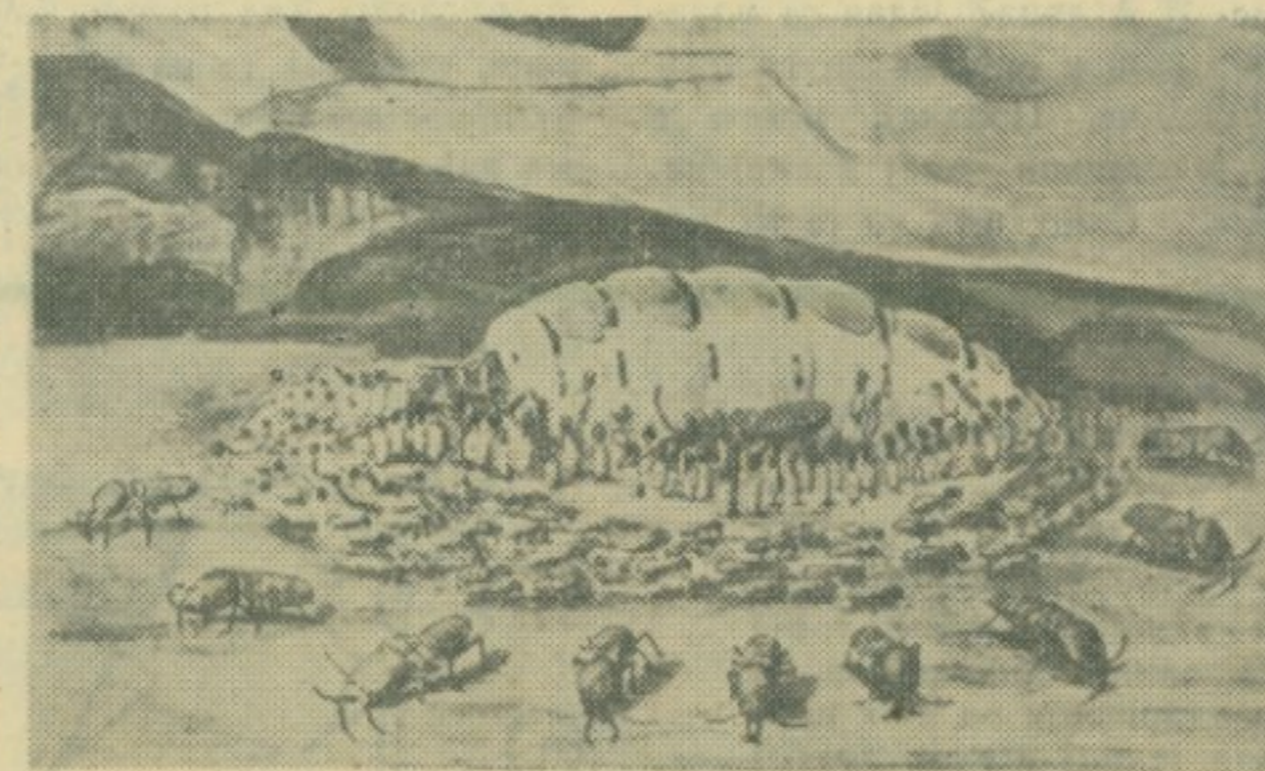
функционише. Постоје посебне коморе за ђубре и измет. У њима термити вештачки гаје гљивице, које им служе за исхрану младунца.

У „краљичиној одаји“

У заједници термита влада строга подела рада. Радници, који, као што смо рекли, чине већину обављају све послове. Они набављају храну, доносе и прерађују грађевински материјал, оправљају и проширују просторије, брину се за одржавање чистоће и што је најважније старају се за подмладак.

Радници, који имају оклопљену главу и јака клешта, брину се за ред, поредак и безбедност насеља. Они стоје на свим излазима из термитњака. Ударајући главом о земљу дају знак за узбуну и опасност. На непријатеља на србу презирући смрт. Могу бити непријатни за човека, ко ме изуједају руку ако дирне у њихов дом.

Па ипак центар заједнице је „краљица“. Она се много

У ОДАЈИ „КРАЉИЦЕ ТЕРМИТА“, КОЈА ЈЕ МНОГО ВЕЋА ОД ОСТАЛИХ ВИДЕ СЕ ТЕРМИТИ-РАДНИЦИ КОЈИ ЈЕ ЧИСТЕ И РЕДЕ, КАО И ОНИ КОЈИ ИЗНОСЕ ЈАЈА КАД ИХ ОНА ИЗЛЕЖЕ. ПОРЕД ЊИХ ЈЕ ТАКОВЕ „КРАЉ-СМЕРУ“ У СПОЉНОМ КРУГУ СТОЈИ „НА СТРАЖИ“ ТЕРМИТА-РАТНИКА, КОЈИ ЧУВАЈУ СВОЈУ КРАЉИЦУ.

разликује од својих поданика. Личи на дебелог црва, величине је десетак сантиметара. Њен муж, који се увек налази уз њу, много је мањи и наликује на обичног инсекта.

Плодност матице термита је управо невероватна. Сваке две секунде она снесе по једно јаје што значи да дневно снесе око 30.000, а у току године преко 10 милиона јаја. Док је век осталих термита кратак, матица може да живи и десетак година.

Матица ништа друго и не ради него само сноси јаја. Око ње врве њени поданици — радници, који је чисте, гладне и хране. Чим она снесе једно јаје, зграби га један радник и опрезно изнесе у једно од многобројних децијих одаја. Ту ће се излећи млади термит, који чим прохода, и мало порасте мора да ради. За нераднике у термитњаку нема места.

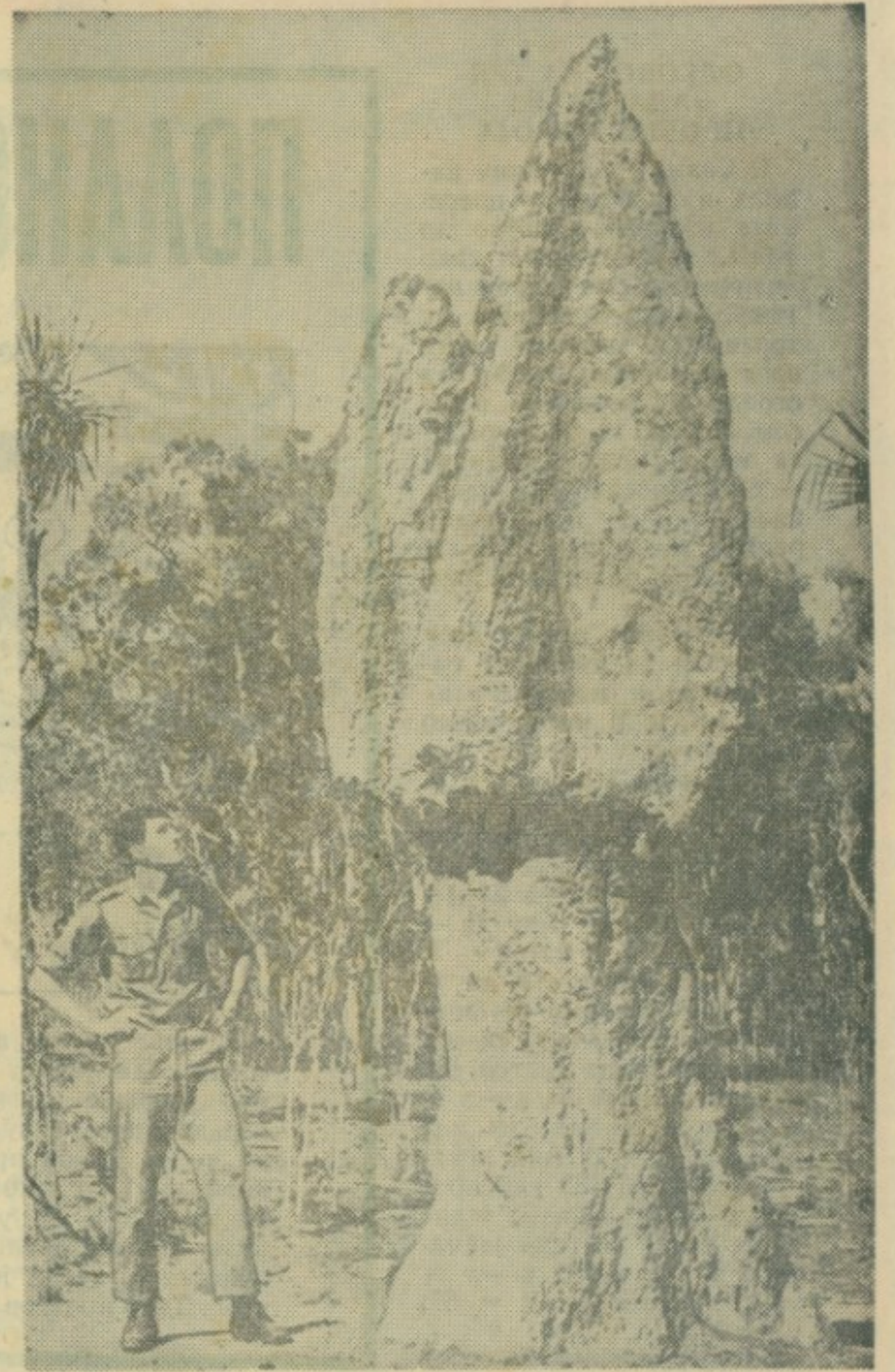
Велике штеточине

За разлику од пчела од којих човек има користи, термити му наносе штету, поготово у пределима где их много има. Ништа што није од гвожђа или цемента није пред њима сигурно. Они уништавају железничке прагове, обарају телефонске и телеграфске стубове, итд. У крају где има дрвећа опасно је наслонити се на неко суво дрво јер оно, изједено изнутра од термита, може се срушити на човека. Нарочито су термити штетни ако се увуку у људске станове. Ту они изједу све што је од дрвета, вуне хартије итд. Тако је једном неки енглески високи колонијални чиновник у Африци приредно у својој палати свечани банкет. У пола банкета сломиле су се дрвене греде које су изгризли термити и он се заједно са својим важним гостима нашао у подруму.

Један француски колонијални официр вратио се у свој „бунгалов“, који је оставио закључан, када је отишао на службено путовање од месец

дана. На први поглед све је било у реду. Али, кад је ухватио кваку на вратима, она му је остала у руци, а врата су се претворила у прашину. Исто је тако било и у собома. Све је било на свом месту. Али, када је додирнуо клавир овај се распао. Књиге у орману биле су лепо поређане, али све су изнутра биле изједене, мада су корице са позлаћеним словима биле читаве. Сlike на зиду биле су на свом месту, стакло прилепљено на зид помоћу лепка који термити праве од целулозе, а рамови и слике изједене.

Или пример великог линијског брода „Албион“. Он је морао бити раскидан, јер су се у њему, ко зна којим путем, населили термити, који су уништили сву дрвенарију. Ипак најгоре је прошао један бедуин у Судану, који је уморан легао на један термитњак, умота, се у свој дуги вунени огртач — бур-

ВЕЛИКА ГРАЂЕВИНА АУСТРАЛИЈСКИХ ТЕРМИТА

ТЕРМИТСКА ХУМКА У МАСАЈСКОЈ СТЕПИ У АРФИЦИ НАДМАШУЈЕ СВОЈОМ ВИСИНОМ СВЕ ОКОЛНО ДРВЕЊЕ

две врсте термита, које на лонијама од по десетак хиљада род зове „бел мрви“. На да, али ипак наносе штету среху, они живе у малим ковоћницама и виноградима.

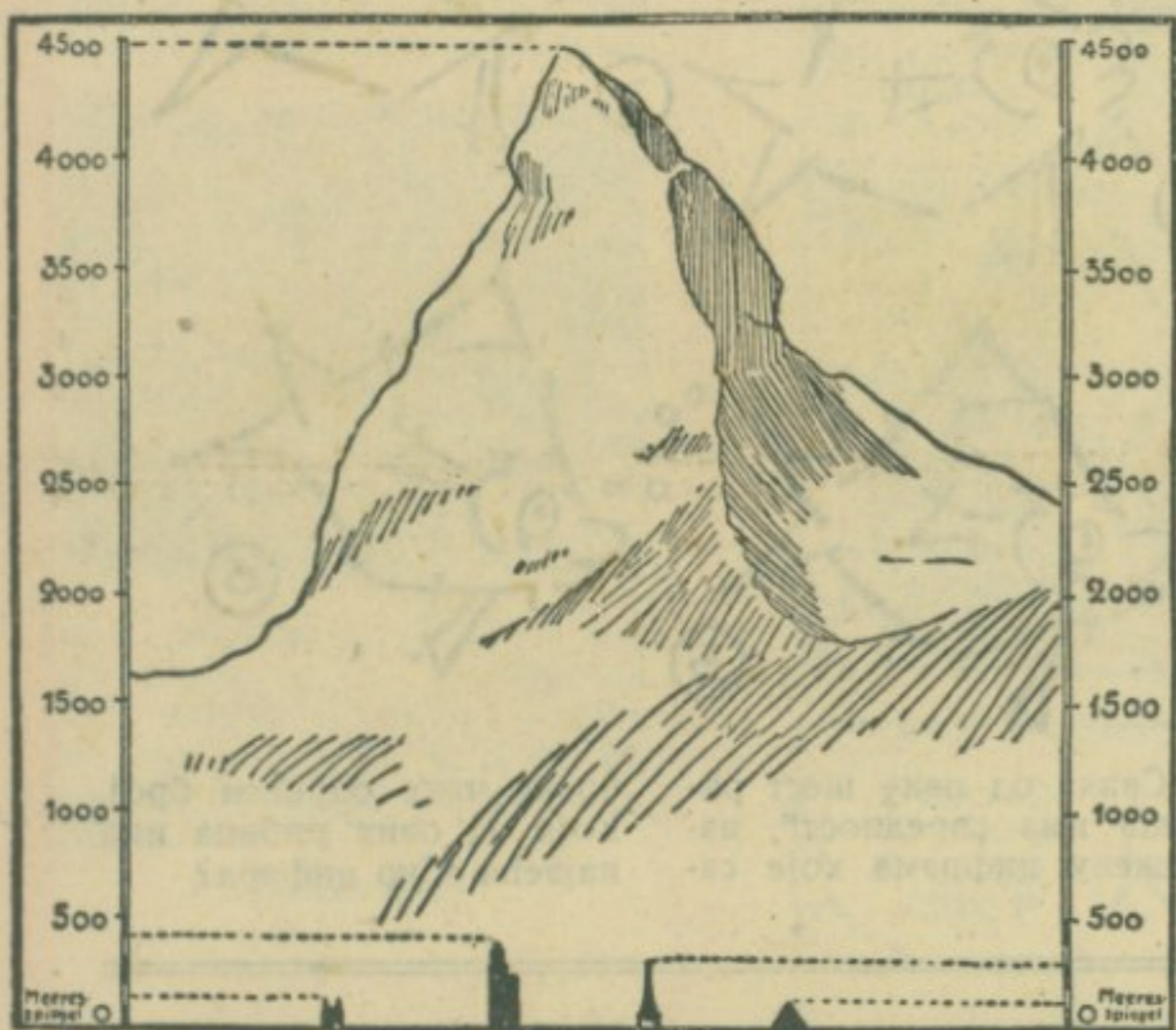
ДВОБОЈ МОРСКИХ ЦИНОВА

У мору има животиња — правих цинова. Они својом величином надмашују сва бића која насељавају копно. Сетимо се само огромног гренландског кита који може да буде дугачак 25 метара а тежак преко 200.000 килограма! Има и великих риба, морских паса или ајкула, ража и др. Постоје и велики главоношци, као што су хоботнице, који својим застрашујућим изгледом, поготову кад су великих размера, изазивају страх у човеку ако их којим случајем сретне.

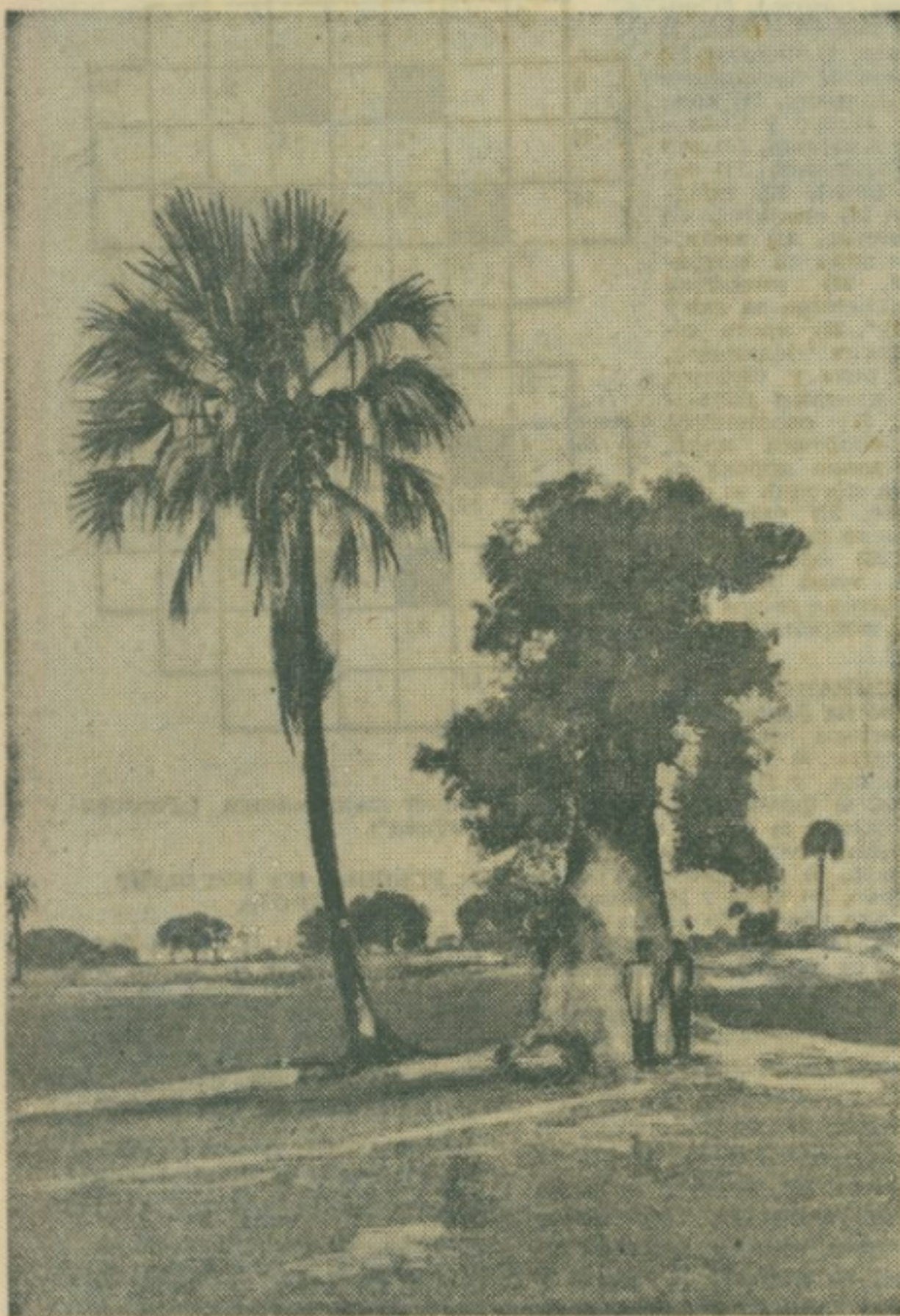
Јасно је да у бескрајним морским просторима и безмерним дубинама мора бити огромних животиња и да између њих, у борби за живот и опстанак, долази до огорчених борби. О таквој једној борби сведочи и откриће научника Роберта Клерка из америчког Националног института за океанографију. Наиме, митоловци

из Фејсала на Азорима уловили су великог кита дугачког 13 метара. Припадао је породици зубатих китова или китова-убица, како их још зову. Као што је познато, китови су мирољубиве животиње, које се хране планктоном (ситним морским животињама) које својим великим устима купе у огромним количинама. Они и немају правих зуба, сем зубатих китова који су праве грабљивице. Ови нападају све морске животиње отимају чак и великим китовима младунчад. Ипак, главни су им плен разни главоношци, сине и хоботнице. У стомаку кита кога смо већ поменули нађена је огромна хоботница-октопод, која је надмашила све што се досад знало о

тој животињи. Краци су јој били дугачки 8 метара, само тело два метра, а тежила је преко 200 килограма. Страшно не очи ове морске немани биле су велике као тањир. Разумљиво да се хоботница, која је и сама велики рајбојник, није дала лако савладати и да се између ова два морска цина водила жестока борба на живот и смрт. Кит је зубима зграбио хоботницу преко пола тела, а она му је својим снажним крацима обухватила главу и тело. Кит је ипак успео да савлада огромног главоношца, а колико је страшна била та борба сведоче многобројне повреде и бразготине на његовом телу. Колико је двобој трајао, нико не зна.

У ПОДНОЖЈУ ЦРТЕЖА ВИДЕ СЕ НАЈВЕЋЕ ЉУДСКЕ ГРАЂЕВИНЕ. СЛЕВА НАДЕСНО: КАТЕДРАЛА У МИНСТЕРУ, КРАЈ ЗЕЛРОВ ОБЛАКОДЕР У ЊУЈОРКУ, АЈФЕЛОВА КУЛА У ПАРИЗУ И ПЕОПСОВА ПИРАМИДА У ЕГИПТУ У СРАЗМЕРИ СА 4500 МЕТАРА ВИСОКИМ ВРХОМ МАТХОРНОМ У АЛПИМА. ТОЛИКЕ ВИ ТРЕБАЛО ДА БУДУ ЉУДСКЕ ГРАЂЕВИНЕ КАДА БИ ЉУДИ ПОСТИГЛИ НЕИМАРСКУ ВЕШТИНУ МАЛИХ ТЕРМИТА

НА ОВОМ ВЕЛИКОМ ТЕРМИТЊАКУ ИЗРАСЛО ЈЕ ЦЕЛО ДРВО

ОДГОВОР НА ТРИ ЗАДАТКА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

1. Савијте дописницу на пола и на прегину пресеците маказама али не до краја. Даље сеците како је приказано на нашем цртежу. Очигледно, што су траке уже утолико ће те већу површину моћи да оградите папирним појасом. Управо то је и урадила мудра краљица Диона — од воловске коже начинила је опуту и њоме оградила земљиште на коме је касније подигнута Картагина.

2. Означимо делове који су имали да припадну сину, кћери и мајци словима С, К, и М и саставимо пропорцију

С:М јесте 3:1
К:М јесте 7:5

Очигледно ови односи биће испуњени ако се наследство подели на 24 дела и од тога се сину да — 15, кћери — 7, а мајци — 5.

3. Приметили сте да је $133=19 \times 7$. Сетимо се формуле $x^2 - y^2 = (x+y)(x-y)$. Саставимо сада систем једначина: $x+y = 19$, $x-y = 7$ и добићемо из ње: $x = 13$; $y = 6$. Ако представимо број 133 као производ самог себе на јединицу, то из система једначина $x+y = 133$, $x-y = 1$, произлази: $x = 67$; $y = 66$.

ПОЛАКО АЛИ СИГУРНО ОТВОРИ ОЧИ

У наше време, а посебно сада лети у време путовања и излета, овакви призори су веома чести. Треба променити гуму! То неком пође за руком да учини брзо. Нашим јунацима, очигледно, негде је запело. Тата и његов при-

јатељ су на измаку снаге, мама с пуно поштовања прати посао у којој се уопште не разуме. А деца? Један се малишан смеје а други плаче. Признај, много је лепши онај насмејани. Само, шта ли је то ње-

ОДГОВОР:

„инчочли“ иг-
-се и инчочли иг
распоред државних
којих
у ле-
је државних
пре, (9) отвор
оним појеним
-оту, (8) инчочли

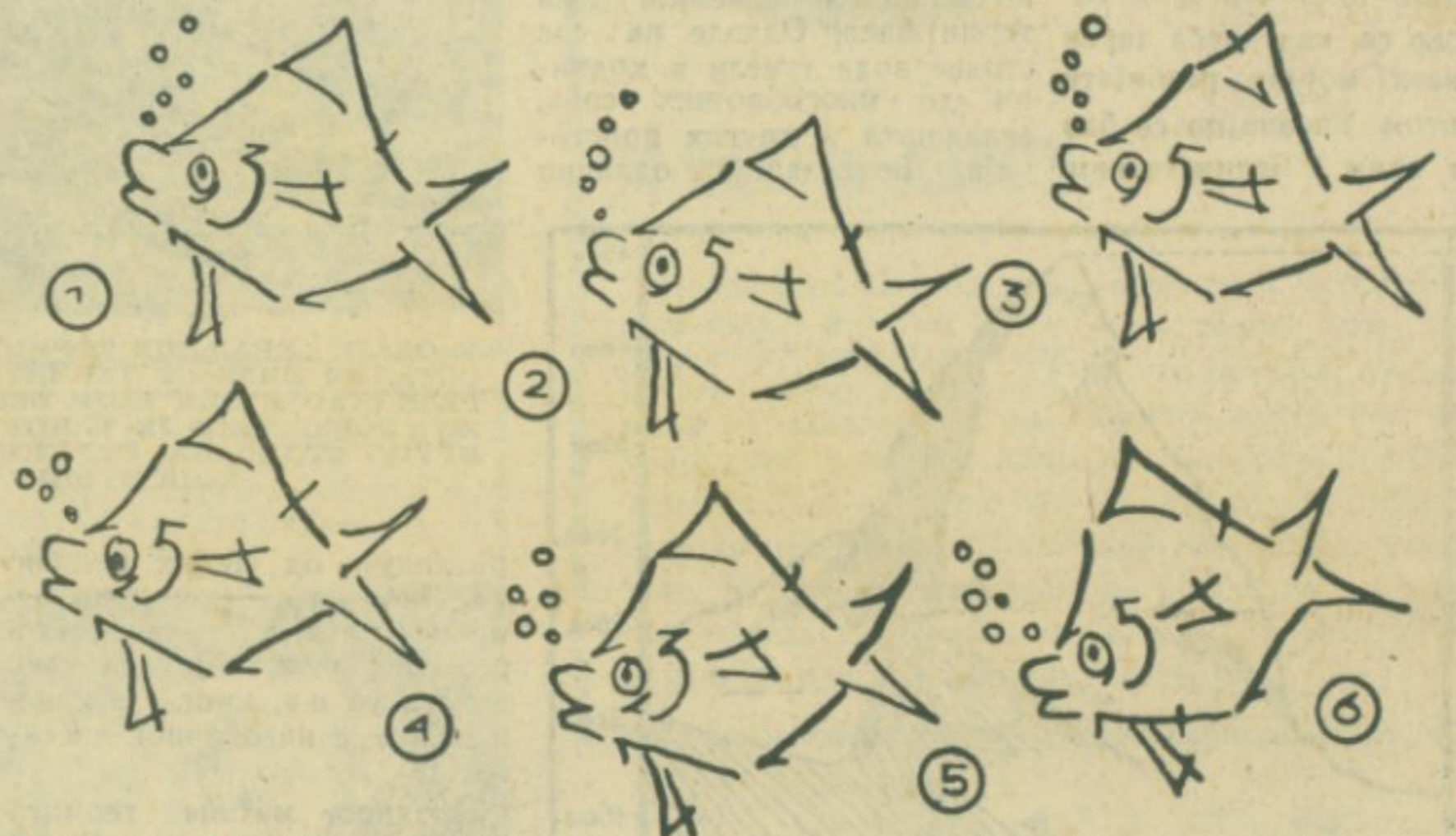
1) Обилазак
та, (2) једна
„инчочли“
ван ширине
кон (10) у ле-
корисан (4)
-ексан (3)
ван (5) (6)
(9) инчочли
хитнак ван
1) Обилазак

Ко је ко?

Ових шесторо малишана на нашој слици су род, троје су Јовановићи и троје Петровићи. Можеш ли да погодиш који од њих припада једној а који другој породици ако знаш следеће:

Да је Јованка млађа сестра; да Јован нема старијег брата; да Милица има старију сестру као и Иван; да Павле нема старију сестру а Марко има старијег брата.

САБИРАЈ!

Свака од ових шест рибица има „вредност“, изражену цифрама које са-

брање чине одређен број. Која од ових рибица има највећи збир цифара?

ОД ТАЧКЕ ДО ТАЧКЕ

Ако те интересује шта се крије на нашем цртежу, повуци линију од тачке 1 до 40. Слика ће бити још лепша и веселија ако је обојиш.

Математичке занимљивости

- 1: $1 \times (1 + 1) = 1 - 1$
- $(2 \times 2) - (2 \times 2) + 2 + 2 = 2$
- $(3 \times 3 \times 3) : (3 \times 3) = 3$
- $4 \times 4 : 4 = 4$
- $(55 - 5) : (5 + 5) = 5$
- $10 \times 10 \times 10 : 10 = 10$
- 10

Добри математичари

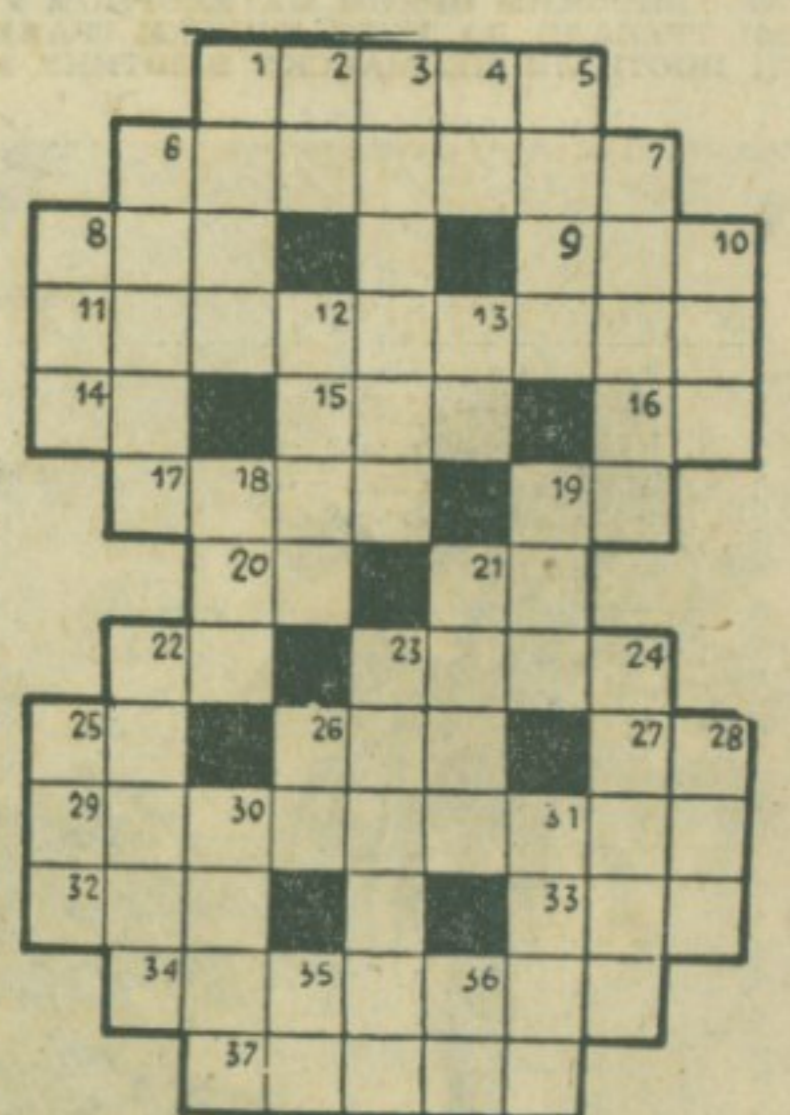
- Колико ти остаје кад од 19 одузмеш 1?
- 18.
- Није, него 20.
- Како си дошао до тог резултата?
- Просто. Кад од XIX одузмеш I остаје XX. Зар не?
- Тачно, лепа игра, али чекај, сад ћу и ја теби да поставим слично питање.
- Да чујем.
- Колико је 8×8 ?
- 64.
- Није.
- Него?
- Хиљада.
- Ево сад ћеш се увери

ти:
888
88
8
8
8
8
1000

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1) копнени појас око водених басена и то кова (множ.), 6) врста небеског тела, 8) свеза, 9) папагај, 11) познато, купалиште на Јадрану, 14) коњ, 15) језеро у Северној Америци, 16) лична заменица, 17) вода (лат.), 19) предлог, 20) египатско бојанство, 21) хемијски знак за натријум, 22) америчка окрашеница за све у реду, 23) врста хемијских једињења, 25) река у Сибиру, 26) хватање дивљачи, 27) окрашеница за спортски клуб, 29) равна морска обала погодна за купање, 32) свеза, 33) римска богиња српце, 34) одељак текста, нови ред, 37) слушање жива морске површине.

УСПРАВНО: 1) острво на Јадрану, 2) хемијски знак за берилијум, 3) мала република у Пиринејима, 4) француски члан за множини, 5) земни гас, 6) заштитни слој у кори живог дрвета, 7) мелодија, 8) речно острво, 9) лука у Израелу, 12) морска обала, 13) лична заменица, 18) острво у горњем Јадрану са многим купалиштима, 19) блато, 21) морско купалиште у Винодолу, 22) завијутак, 23) купалиште у Дугом Отоку, 24) полуострво на Јадрану са многобројним летовалиштима и купалиштима, 25) морско купалиште јужно од Опатије, 26) музичка нота, 28) врста папатаја, 30) врста спортске игре на коњима, 31) врат, 35) историјско место у Малој Азији, 36) иницијали

нашег књижевника („Госпођа Сабина“).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) ета, 4) Бар, 7) греб, 8) сноб, 11) затон, 12) тле, 13) Игор, 14) дуел, 15) роман, 17) та, 19) вир, 20) рт, 21) Ерин, 22) двор, 23) не, 24) Ика, 26) ви, 27) сцене, 29) Инка, 31) Елит, 33) јер, 34) слепи, 35) авај, 37) Исак, 38) ода, 39) Ака.

УСПРАВНО: 1) егзистенција, 2) траг, 3) аутор, 4) Б(орисав) С(танковић), 5) Алтун, 6) роле, 8) боровница, 10) белетристика, 14) Дарданели, 16) ми, 18) Арс, 20) ров, 25) ке, 27) Скрад, 28) Едеса, 30) Нева, 32) ипак, 36) ја.

КЛЕЈТОН ХАТН БРИНЕ О ВАМА

РАТНИ СНИМАК КЛЕЈТОНА ХАТНА, ОН ПОСТАВЉА ОДЕЛО СВИЛОМ, НА КОЈОЈ ЈЕ ОДШТАМПАНА КАРТА ОКУПИРАНЕ ЕВРОПЕ.

Хатн је учествовао као пилот у првом светском рату и тад је доживео да и сам буде заробљен и побегне из логора. Када је избио други светски рат, Хатн се неколико пута обраћао британској влади, ваздухопловству и Интелигенс сервису, нудећи своју помоћ и идеје за ослобођење заробљених у фашистичким логорима. Када им је на крају дошло својим предлозима, послали су га у Генералштаб.

— Шта ви знате о бекству из заробљеништва и затвора? — упитао га је официр који га је примио.

— Колико и сви ратни заробљеници првог светског рата заједно — одговорно је самоуверено Хатн.

Официр га је зачућено погледао. Одговор му је лично на шалу. Међутим, Хатн је заиста много знао. Његово знање представљало је праву енциклопедију.

Први сарадници — дечаци

— А шта је по вашем мишљењу најужније за бекство у слободу? — наставио је официр.

— Карта, компас и храна. — Онда почните са радом, али не рачунајте много на нас.

И Хатн је започео. Истог дана отишао је у британски војни музеј и подигао све књиге, у којима се говорило о бекству из заробљеништва. Било их је укупно 50.

Гомила, коју не би могао да прочита ни до краја рата. Тражио је помоћ и ускоро је нашао. Обишао је неколико основних школа у Лондону и обратио се наставницима. Замолио их је да поделе књиге ученицима и да сваки дечак изабере из књиге бекство из заробљеничких логора, које му се највише допада.

Цела акција остала је у тајности јер деца нису знала сврху свог рада. Она су марљиво читала и бележила, уносили се у психу заробљеника, који су на најфантастичније начине савлађивали зидове, жице и напуштали ћелије.

Али куда после тога? Бекство још није значило слободу. Одговор је требало да да Хатн.

Дечија помоћ била је завршена за свега четири дана. Хатн је добио из књиге само

Британски пилот Клејт Хатн у току читавог рата помагао је заробљеницима, обореним пилотима и обавештајцима да нађу пут у слободу. Његова девиза је била: свако мора покушати бекство из фашистичког логора и затвора

оно што је било најважније. Интелигенс сервис му је дао Упутство о поступку са заробљеницима, које је генерал фон Браухич издао у Минхену као и списак полицијских затвора на територији Немачке и окупираних земаља, а Генералштаб преглед заробљеничких логора у којима су се налазили британски војници и официри. То је било све чиме је Хатн располагао кад је почео да реализује своју идеју.

Већ на првом задатку појавила се велика тешкоћа: нигде у Енглеској није могао да нађе примерак геокарте Немачке. Недељу дана касније Хатн ју је ипак пронашао у Единбургу, у Шкотској и то случајно. Чим је набавио драгоцену карту, обратио се Ели сону, једном од највећих стручњака за свилу, да му на свиљу изради карте немачке и француске територије. Међутим и после десет дана даноноћног рада није било никаквих резултата.

Дудово лишће решава тајну

Неуспех није поколебао Хатна. Обишао је све стручњаке за папир. Нашао је и човека коме је папир био хоџиби. Од њега је добио драгоцену информацију да се такав квалитет, какав жели, може произвести само од каше дуђавог лишћа, коју справљају Јапанци по специјалном поступку. Направљена је заседа и заплешен јапански бродић

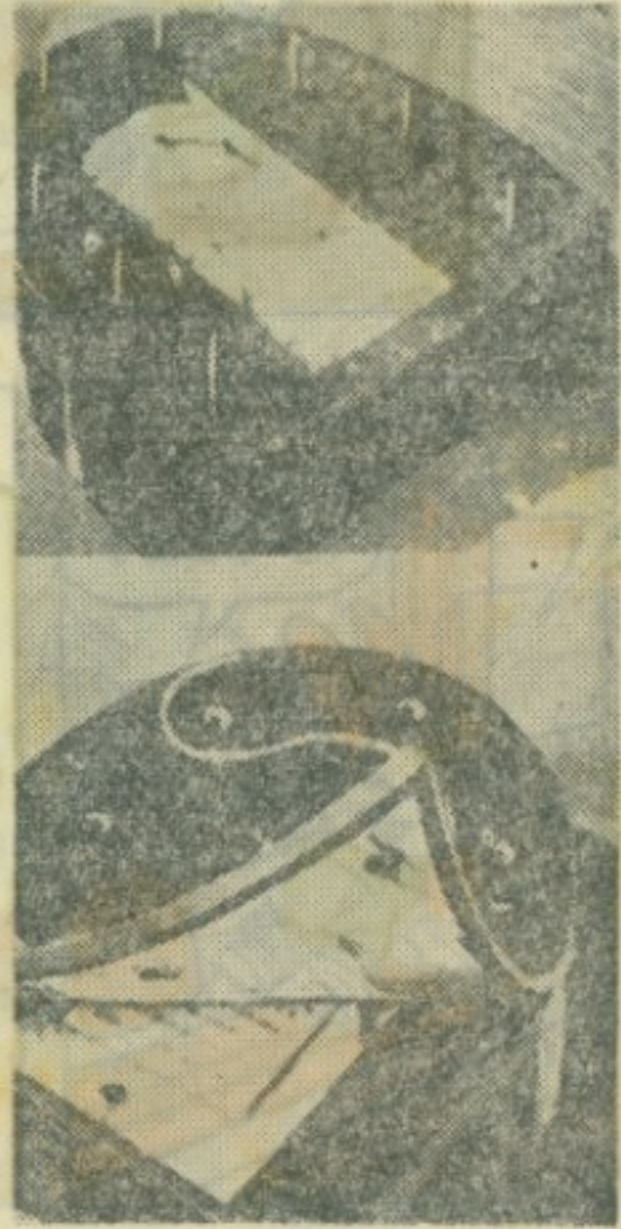
КАРТА ЗА ИГРАЊЕ СКРИВА МАПУ СА ДЕЛОМ НЕМАЧКЕ ТЕРИТОРИЈЕ

које је кријумчарио ову драгоцену смешу.

Опет је потражио стручњаке за папир. Сакупио их је и неколико часова излагао им своје идеје, тражећи од њих да учине све што могу за људе у логорима и затворима широм Европе. Успех је био неочекиван. Око поноћи био је направљен први комад папира. Хатн га је узео, изашао напоље и кроз њега погледао звездану ноћ. Хартија је била толико танка да се кроз њу видео Месец. Не гужва се и не тоне у води. После неколико дана на овом папиру је с једне стране штампана карта територије Немачке а с друге стране карта Француске и то у осам боја.

Сад када је имао што је желео, Хатн је отишао свом старом пријатељу, власнику велике лондонске штампарије честитки, с којим је служио у првом светском рату. Хатн му је дао прве лекције о техници пилотирања. Ставио је карту пред њега и затражио да је тако вешто сакрије између два папира и залепи да се ништа не примети, а да се при том не оштети и да се лако може употребити. После неколико дана пријатељ га је позвао и ставио пред њега арач папира, у коме се налазило и десетак листова а међу њима и један са залепљеном картом. Хатн није успео да пронађе који од њих има између карту. То је било генијално решење.

Хатнов пријатељ је добио велике наруџбине да производи дописнице, разгледнице и честитке, намењене заробљеницима и затвореницима у фашистичким затворима Немачке, Италије и Француске. Довољно је било да се скриве горњи папир на дописници или честитки и да се испод њега укаже мапа једног дела Немачке или Француске, већ

МАПА НЕМАЧКЕ И ФРАНЦУСКЕ И ТАЈНА ДОКУМЕНТА У ПОТПЕТИЦИ

према томе где се заробљеник налазио. Мапа је била минијатурна, али је показивала територију којом би бегунац могао да стигне на слободу. Мапе су се налазиле и у шпиковима карата, које су на разне начине стизале у логоре и затворе. У једном шпиклу карата налазила се мапа целе француске и немачке територије. Пилоти су могли да носе мапе у потпетицама својих чизама у сарама, у манжетнама и оковратницима.

Ове кријумчарене мапе, и поред строге цензуре и претреса, немачка обавештајна служба никада није открила. Хатн је стално проучавао свој проналазак, усавршавао га и разговарао са стотинама заробљеника и затвореника који су успели да побегну. Тражио је њихова мишљења и тако контролисао свој рад. Али пре него што је Хатнов труд био крунисан, специјална екипа Интелигенс сервиса проверила је његове методе кријумчарења мапа поступцима и системом како је то чинио Гестапо. Добивши овако високу обавештајну оцену убрзо је успео да његово дело буде присутно у свим логорима окупиране Европе.

— Наставиће се —

Јесте ли већ чули

га...

... једна француска фирма пустила је у пролазу неку врсту водених усисвача. Овај „пловачи“ усисвач скупља биљке, алге и разне отпатке у води дебеле и више сантиметара.

... уз помоћ лепка, турпије за нокте и три милиона зрна шибнице један Немац је за десет година стрпљивог рада

успео да направи повећу колекцију минијатурних музичких инструмената.

... британски полицијци носеће убудуће наочаре осетљиве на

инфра-црвене зраке да би лакше видели у мраку и по магли.

... недавно је умро енглески боксер Велс, „Бомбардер“. Међутим он је мање познат као боксер а више по томе што је радио за филмску компанију Артур Ренк на чијој се шпаци налази — то је она позната слика где снажан мушкарац, наг до појаса, удара чекињем у гонг.

У БЕЧУ — ГРАДУ МУЗИКЕ

У бечким новинама, илустрованим листовима и часописима ове године биће посвећена велика пажња музици и животу музичара који су живели у овом граду.

Валцер Јохана Штрауса „На лепом плавој Дунаву“ прославио је 100-годишњицу, а Бечка филхармонија слави 125-огодишњицу.

У Бечу је живело, поред других, 25 славних композитора.

У овом граду има три стотине спомен-плоча, од тога сто посвећено музичарима.

У Бечу су између осталих живели: Бетовен, Хајдн, Моцарт, Штраус, Григ, Шопен, Дворжак, Брукнер, Глук, Ланер, Лехар, Лист, Шуман, Суле, Вебер, Волф, Лорцинг, Малер, Милекер, Николаи и др.

Лудвиг ван Бетовен био је познат по томе што је често мењао станове. Сматра се да је променио шездесет станова али изгледа да их је било још више. Једини стан у коме је, са малим прекидима,

дуже боравио од 1804 до 1815. била је Пасквалати — кућа на Медкербастај 8 у Првом кварту.

На петом спрату имао је две собе у којима је царовао неред. И дану и ноћу кућом је одјекивала његова величанствена музика.

КУЋИЦА ЈОХАНА ШТРАУСА У ДРАЈМЕРКШТАЈНУ ДНЕ ЈЕ ШЕ СТОГОДИШЊИ ШТРАУС СТИО СВОЈЕ ПРВЕ КОМПОЗИЦИЈЕ

И још нешто: када би се умивао вода је цурила кроз подове на ниже спратове.

Данас су собе чисте и уредне. На његовом столу су поређани сат, сланик за со и бибер и кутија за шећер на коју је Бетовен ставио браву да би се заштитио од гадарица.

Када је имао 18 година Јозеф Хајдн је становао на ман сарди једне куће у Првом кварту. Тамо је давао часове на клавиру. Његово материјално стање било је веома слабо. Али је зато кад је имао шездесет и једну годину становао у палати. У овој лепој згради где има много успомена на њега примао је госте као почасни доктор Оксфордског универзитета.

Станови Волфганга Амадеуса Моцарта у Бечу нису били биш луксузни. Његов последњи стан налазио се у Фигаро-кући, Донгасе 5. Зграда је имала влажно дворште начичкано балконима, мале собе и мале прозоре. Све то заједно пружало је

с, слику беде. У таквој средини настао је његов „Реквием“.

Франц Шуберт није имао свог стана. Стално је живео са пријатељима. Његова родна кућа сада се рестаурира и биће готова почетком године 1968. То је кућица у близини цркве у којој је Шуберт добио своје музичко образовање. У њој је био певач, виолиниста, органиста и дириговао је својом мисом у Ф-дуру.

Јоханес Брамс дошао је као младић у Беч. Кућу у којој је умро разрушила је бомба. Његов споменик налази се у Рецел-парку.

Јохан Штраус, син и отац, нашли су мир у породичном летњиковцу у Драјмеркштају. Штраус син написао је овде 1831. године своју прву композицију.

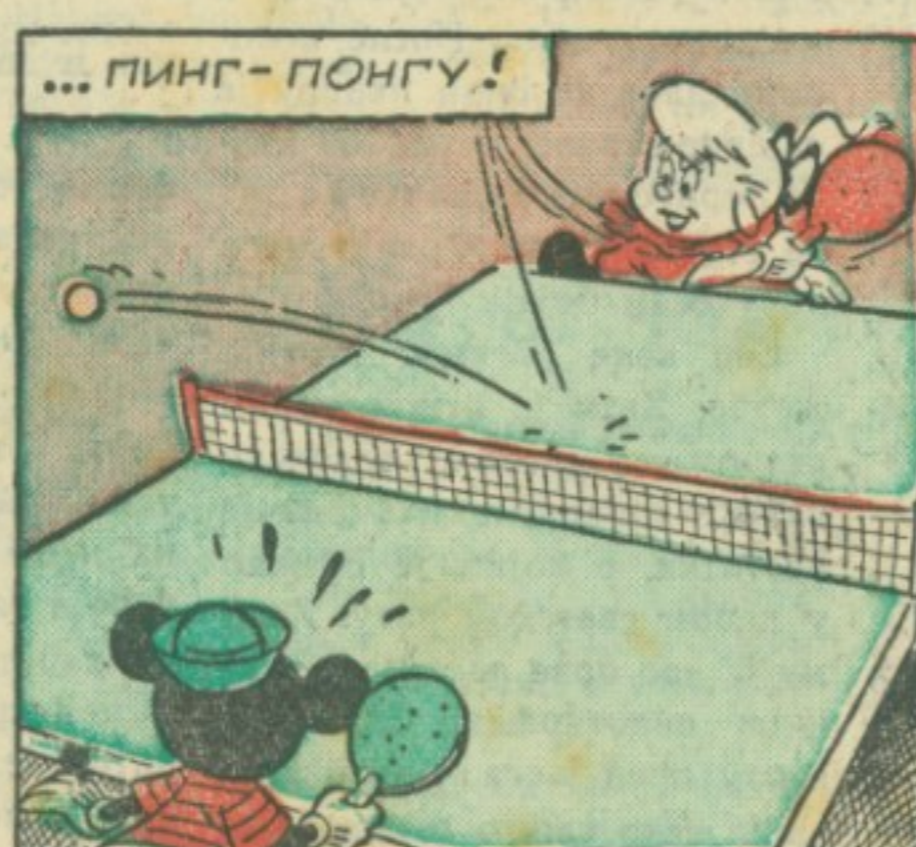
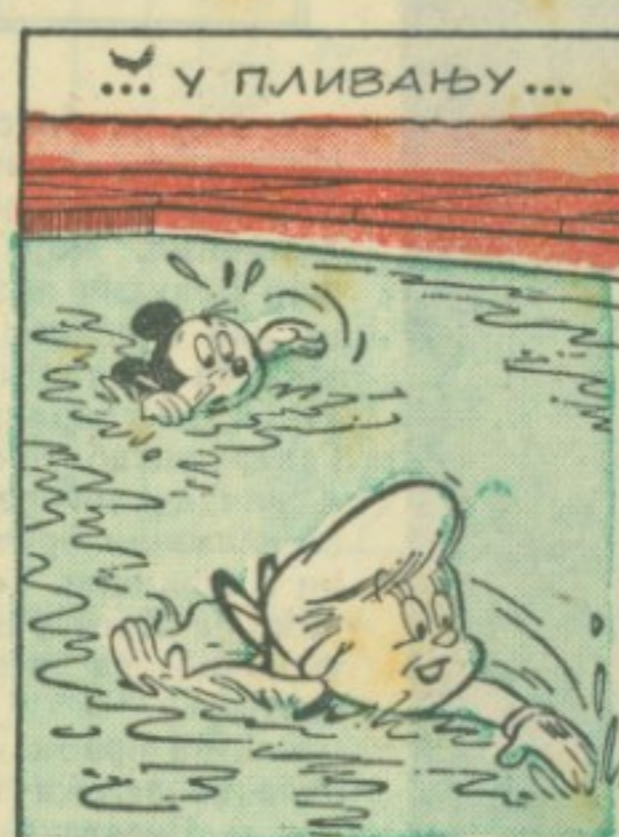
У Сингерштрасе, где је живео Брамс, налази се још једанаест спомен-места чувених музичара, а између осталих и стан Рихарда Вагнера и Албрехтсбергера, Бетовеновог учитеља.

ОВА ЦРКВА У МАРКТТАСЕ БИЛА ЈЕ „ДОМОВИНА“ ФРАНЦА ШУБЕРТА. ОВДЕ СЕ ЈОШ НАЛАЗЕ ОРГУЉЕ НА КОЈИМА ЈЕ ОН СВИРАО

МИКИ

WALT
DISNEY

ЏОНИ ХАЗАРД ФРЕНК РОБИН

